

Afgørelser – Reg. nr.: 06940.00

Fredningen vedrører: Ørnsø

Domme

Taksationskommissionen 09-06-1981

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 10-12-1980

Fredningsnævnet 29-06-1979

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNINGADRESSE:
AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 95 65Sag nr. 172. Fredning af arealer ved Ørnsø.Århus amt

Kendelse:

(Meddelt den 9. juni 1981)

Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om erstatning i anledning af fredningen af arealer ved Ørnsø i Silkeborg kommune er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens lb.nr. 3, Fritz Wigant.

Taksationskommissionen har den 9. maj 1981 besigtiget den omhandlede ejendom, matr.nr. 408 Silkeborg markjorder, som er en 4.137 m² stor ubebygget naturgrund, der ligger i landzone, mellem jernbanen og Ørnsø, umiddelbart uden for byzonegrænsen i Lysbro.

Efter at overfredningsnævnet ved sin fredningsafgørelse af 10. december 1980 har truffet bestemmelse om, at hverken fredningen eller naturfredningslovens § 47 a skal være til hinder for, at der opføres et sommerhus på ejendommen i kort afstand fra stien langs nordskellet, har ejeren for taksationskommissionen opgjort sit erstatningskrav til 22.380 kr. Han har oplyst, at han på det grundlag, der nu foreligger, påny vil søge zonelovstilladelse til det ønskede sommerhusbyggeri.

Det er oplyst, at ejendommen ved 16. almindelige vurdering pr. 1. april 1977 var ansat til ejendomsværdi (= grundværdi) 62.100 kr., svarende til 15 kr. pr. m². Pr. 1. april 1980 blev ejendommen optaget til omvurdering på grund af værdiforringelse som følge af offentlige foranstaltninger, og værdien (ejendomsværdi = grundværdi) blev nu ansat til 39.700 kr., svarende til 3.972 m² a 10 kr. og 165 m² vej a 0 kr. Forskellen mellem de to vurderinger svarer til ejerens erstatningspåstand.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Efter den afgørelse, overfredningsnævnet har truffet, må den nedgang i ejendommens handelsværdi, som kan henføres til fredningsindgrebet, anses for særdeles beskeden. Den værdinedgang, som har fundet udtryk i den offentlige ejendomsvurdering, kan derfor ikke lægges til grund ved fastsættelsen af fredningserstatningens størrelse.

Når henses til ejendommens terrænforhold og bevoksning, er det kommissionens opfattelse, at offentlighedens færdsel til fods ad en sti langs nordskellet kun vil give anledning til begrænset ulempe, og kommissionen finder derfor ikke grundlag for at forhøje den af fredningsnævnet fastsatte erstatning på 1.125 kr. (heraf arealerstatning 300 kr. og for udlæg af 55 m sti 825 kr.).

Herefter bestemmes:

Den Fritz Wigant tilkommende erstatning for fredning af ejendommen matr.nr. 408 Silkeborg markjorder fastsættes til

1.125 kr.

Beløbet forrentes fra den 29. juni 1979 i overensstemmelse med naturfredningslovens § 19, stk. 4.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Karl E. Sørensen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

1214 I NV

REG. NR. 6940

10/12-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 10. december 1980

i sagen om fredning af arealer ved Ørnsø i Silkeborg kommune (sag nr. 2425/79).

Fredningsnævnet for Århus amts vestlige fredningskreds har den 29. juni 1979 afsagt kendelse om fredning af ca. 13 ha nord og vest for Ørnsø og om tilvejebringelse af en sti rundt om søen. Fredningen har som sit ene hovedformål, at arealerne bliver bevaret i en tilstand, der muliggør opretholdelse af det naturlige planteliv og det betydelige fugle- og insektliv i området og kan tjene de forsknings- og undervisningsmæssige interesser, der i geologisk henseende knytter sig til området. Fredningen har som sit andet hovedformål at gøre de rekreative værdier, der er knyttet til søens umiddelbare omgivelser, mere tilgængelige for almenheden.

Fredningssagen er rejst af det daværende fredningsplanudvalg for Århus amt og er anbefalet af bl.a. Århus amtsråd, Silkeborg byråd, naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningen berører statsejet areal samt helt eller delvis 13 ejendomme (løbenumre) i privat eje.

Fredningsnævnets kendelse er for så vidt angår fredningens indhold indbragt rettidigt for overfredningsnævnet af en af de berørte private ejere og af Danske Statsbaner.

Verner Pedersen har som nuværende ejer af matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder, modsat sig fredningen overhovedet og i hvert fald ønsket, at stien over ejendommen lægges langs ejendommens skel mod jernbanen Silkeborg-

Herning, så at de ulemper for kreaturgræsning på ejendommen, som stien medfører, bliver formindsket mest muligt.

Danske Statsbaner har påstået stien fjernet fra DSB's areal og har endvidere nedlagt påstand om, at der ikke etableres fysisk forbindelse mellem stianlægget og de private overkørsler over jernbanen.

DSB har herved gjort gældende, at naturfredningsloven ikke afgiver hjemmel for, at der mod DSB's ønske ved fredning fastsættes bestemmelser for et af DSB ejet areal, når bestemmelserne strider mod det formål, hvortil arealet i sin tid er eksproprieret. Det pågældende areal er erhvervet i 1922 ved ekspropriation i henhold til den dagældende lov om nye jernbaneanlæg. Ekspropriationen skete med henblik på anlæg af et yderligere spor mellem Silkeborg og Funder. Anlæg af et sådant spor er ganske vist ikke nu sandsynligt, men dog ikke udelukket. Det pågældende areal er for tiden udlejet til ejeren af den tilgrænsende ejendom. DSB er imidlertid indforstået med i stedet at indgå en overenskomst med Silkeborg kommune, der efter fredningskendelsen skal anlægge og vedligeholde stien, om på visse vilkår vederlagsfrit at stille areal til rådighed for stianlægget, men overenskomsten skal kunne opsiges af DSB, hvis jernbanemæssige forhold kræver det, eller ialfald hvis et yderligere spor skal anlægges. At DSB's accept af arealets anvendelse til offentlig færdsel er nødvendig, følger af § 44, stk. 2, i loven om DSB.

DSB har videre anført, at den sti, som fredningskendelsen etablerer, muliggør forbindelse til områderne på den anden side af banen ved passage gennem de 4 private overkørsler nr. 59-62, og at overkørslerne nr. 61 og 62 ved signaluren på kendelseskortet tilmed er gjort til én del af stien. Dette er både uacceptabelt af sikkerhedsmæssige grunde og stridende mod bestemmelserne i § 45 i loven om DSB. Der køres på banen med en hastighed af 100 km i timen, og overkørslerne, der ikke hidtil har været åbne for almindelig færdsel, er uden automatisk advarselsanlæg og kun forsynet med led, der betjenes af de færdselsberettigede. Overkørslerne er etableret i forbindelse med banens anlæg for en bestemt kreds af lodsejere, og de nærmere forhold vedrørende overkørslerne er reguleret nu ved loven om DSB. Da stianlægget har umiddelbar forbindelse med disse overkørsler, vil fredningen reelt give offentlig adgang til dem, og forholdet må derfor side-stilles med et ekspropriativt indgreb. Et sådant indgreb er imidlertid uhjemlet.

DSB vil dog ikke modsætte sig, at der bliver én forbindelse mellem stien og områderne på den anden side af banen, nemlig overkørsel nr. 60, der i dag benyttes ikke blot som adgang til ca. 25 kolonihavegrunde mellem banen og søen, men også af uvedkommende i strid med § 45, stk. 7, i loven om DSB. Det må dog være en forudsætning, at overkørsel nr. 60 sikres ved blinklys uden udgift

for DSB. Overkørslerne nr. 59 og 61 må da nedlægges, og overkørsel nr. 62 (til ovennævnte ejendom matr.nr. 212 a) må afskæres fra stien, der følgelig ikke - som ønsket af ejeren - kan placeres langs banearealet. Brugere af overkørslerne nr. 59 og 61 må da henvises til at benytte overkørsel nr. 60, men DSB er villig til at bekoste merudgiften ved den udbygning af stien, som skal muliggøre de pågældende brugeres kørende adgang til denne overkørsel. En anden mulighed er, at de 3 overkørsler forsynes med lås, hvortil brugerne får nøgle, og iøvrigt sikres tilfredsstillende mod uvedkommende benyttelse. DSB må under alle omstændigheder modsætte sig, at stien anlægges, før spørgsmålet om adgangsforholdene til overkørslerne er løst.

Under overfredningsnævnets besigtigelse af området og møde med de i sagen interesserede er fremsat forskellige synspunkter på stianlægget, såvel om behovet for en sammenhængende sti rundt om søen som om stiens nærmere forløb og dens forbindelse med overkørslerne over banen. Silkeborg kommune har herunder modsat sig at skulle bekoste etablering af blinklys ved overkørsel nr. 60 og har fastholdt dette standpunkt efter sagens behandling i byrådets økonomiudvalg den 31. juli 1980. De fleste brugere af de andre 3 overkørsler har modsat sig en nedlæggelse af disse overkørsler, men har kunnet tiltræde at de aflåses.

Efter klagefristens udløb har Fritz Wigant som ejer af den ca. 0,4 ha store ejendom matr.nr. 408, Silkeborg markjorder, over for overfredningsnævnet modsat sig fredningen og anmodet om, at fredningen i hvert fald ikke vil hindre opførelse af et sommerhus på ejendommen, således som Silkeborg kommune allerede i 1961 gav tilladelse til. Byrådet og amtsrådet har ikke kunnet tiltræde denne anmodning og har herved henvist til, at ejendommen ligger i landzone og i sin helhed søværts søbeskyttelseslinien efter naturfredningslovens § 47 a, og at planstyrelsen i juni 1979 har stadfæstet amtsrådets afslag på ejerens ansøgning om zonelovstilladelse til opførelse af et sommerhus.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal efter det fremkomne enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at området, som er omfattet af fredningsnævnets kendelse, bør undergives fredningsbestemmelser til sikring af de foran nævnte formål med fredningen.

Ejendommen matr.nr. 408, Silkeborg markjorder, ligger umiddelbart uden for grænsen til byzone og i naturlig tilknytning til et område omkring indmundingen af vandløbet Lyså i søen, i hvilket der i vid udstrækning allerede findes fritidsbebyggelse søværts søbeskyttelseslinien. Et flertal på 5 medlemmer fin-

der herefter, at forholdene på stedet – herunder bevoksningen på ejendommen – gør det rimeligt at bestemme, at hverken fredningen eller naturfredningslovens § 47 a skal være til hinder for, at der på de nedenfor anførte vilkår opføres en bebyggelse på ejendommen. Flertallet tilføjer herved, at bebyggelsen fortsat nødvendiggør en tilladelse i henhold til by- og landzoneloven, og at overfredningsnævnet ikke ved sin tilladelse i relation til naturfredningsloven har kunnet tage stilling til, om en varetagelse af zonelovens øvrige formål bør medføre opretholdelse af afslaget på zonelovstilladelse. Dette spørgsmål afgøres alene af zonelovsmyndighederne. Mindretallet på 4 medlemmer har stemt for at stadfæste fredningsnævnets kendelse på dette punkt, således at fredningen ville blive til hinder for, at ejendommen bebygges.

Om den ved kendelsen fastlagte sti rundt om søen bemærkes enstemmigt:

Der findes ikke ved fredningen at burde gives offentligheden en færdselsret, som kan øge den allerede bestående fare ved benyttelsen af den private overkørsel nr. 60 eller fremkalde en i sikkerhedsmæssig henseende betænkelig anvendelse af de øvrige private overkørsler. Det findes heller ikke rimeligt at lade udgifterne til en afbødning af de sikkerhedsmæssige risici blive afholdt som fredningsudgift efter reglerne i naturfredningslovens § 24, stk. 1, eller – på det foreliggende grundlag – med hjemmel i lovens § 18, stk. 4, at pålægge Silkeborg kommune at udføre og dermed bekoste de nødvendige sikringsforanstaltninger som led i etableringen af stianlægget. Spørgsmålene om sikringens omfang og om dens finansiering må afgøres efter de almindelige regler herom i vejlovens kapitel 7, jfr. cirkulære af 16. september 1974 om sikring af skæringer mellem jernbaner og veje, og sikringen findes at burde være udført, forinden en ret til offentlig færdsel ad den omhandlede sti kan udnyttes til strækningerne nær banen. Endvidere findes stien ikke at burde omfatte overkørslerne nr. 61 og 62.

En ret for offentligheden til gående færdsel ad en sti på det areal, som DSB har eksproprieret til anlæg af et yderligere jernbanespor, bør bortfalde, hvis dette spor skal anlægges, og der må da tilvejebringes en anden stiforbindelse. DSB er efter tilkendegivelserne for overfredningsnævnet indforstået med, at der – når overkørslerne er sikret – efter DSB-Lovens § 44, stk. 2, gives offentligheden den omhandlede ret til færdsel på arealet, således at retten kun vil blive tilbagekaldt, hvis det bliver aktuelt at anlægge et yderligere banespor. Det findes efter det oplyste at kunne lægges til grund, at DSB og Silkeborg kommune indgår en overenskomst herom, og det findes herefter ikke nødvendigt, at færdselsretten sikres ved fredningen.

Det er med de ovenstående beslutninger således ikke påkrævet for

overfredningsnævnet under denne sag at tage stilling til, i hvilken udstrækning naturfredningslovens § 18 afgiver hjemmel for fredningsbestemmelser med gyldighed for et areal, som det offentlige har erhvervet ved ekspropriation til andet formål.

Under hensyn til ejerens anvendelse af matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder, findes der ikke at burde anlægges en sti tværs over ejendommen, men i stedet tillægges offentligheden ret til gående færdsel langs banen og – på den sydvestlige del af ejendommen – til stien på naboejendommen matr.nr. 26 f, Funder By, Funder. For at lette tilvejebringelsen af en kommende stiforbindelse til den offentlige vej til Funderholme findes det endvidere at burde bestemmes, at fredningen ikke er til hinder for en sådan forlængelse langs banen af passagen over matr.nr. 212 a.

Endelig findes der i fredningsbestemmelserne at burde optages et forbud mod, at der under færdsel på stien medtages løsgående hunde.

Da de bestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat, i øvrigt kan tiltrædes i det væsentlige, bliver fredningsbestemmelserne for det område, der er afgrænset på det vedlagte fredningskort:

§ 1. Formål.

Fredningen har til formål

- 1) at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og af fugle- og insektlivet i området.
- 2) at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold og
- 3) at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

§ 2. Bevaring.

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

§ 4. Arealernes drift og pleje m.v.

a. Det følger af § 2, at arealerne må anvendes som hidtil, således at

almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsættes, hvorimod udyrkede arealer ikke må opdyrkes. Græsningsarealer kan dog indtages under plov, ligesom hidtil dyrkede arealer kan overgå til græsning eller henligge udyrkede.

b. Det følger endvidere af § 2, at nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning ikke er tilladt og heller ikke på arealer, der er eller bliver dækket af selvsået trævækst af skovlignende karakter, og at den eksisterende bevoksning skal opretholdes på de arealer inden for det fredede område, som på fredningskortet er angivet med signatur for bevoksning. Ejeren af matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder, har dog ret til at foretage en sådan begrænset udtynding af bevoksningen langs søen, som kan tillades af amtsrådet. Endvidere pålægges det ejeren af matr.nr. 148 a, sstd., at fjerne den nordvest for andedammen mellem stien og Ørnsø værende træbevoksning for så vidt angår en strækning af 10 m fra bevoksningens sydvestlige grænse.

c. Forurening af naturen ved henlæggelse eller anbringelse af affald eller lignende må ikke finde sted.

d. Århus amtsråd har ret til - efter forudgående meddelelse til og uden udgift for vedkommende ejer - at lade selvsåede buske og træer fjerne fra udyrkede arealer. Amtsrådet har endvidere ret til - efter aftale med vedkommende ejer - at foretage anden form for arealpleje til opfyldelse af fredningsformålene eller for at bevare en karakteristisk vegetation.

§ 5. Sø, vandløb og fugtige arealer.

Indenfor det fredede område må der ikke foretages noget, som kan ændre areal eller form af Ørnsø eller af vandløb, som løber til eller fra søen. Almindelige oprensning kan dog finde sted.

Sumpede arealer og enge må ikke yderligere afvandes eller drænes. Eksisterende drænsystemer kan vedligeholdes.

Ved søen må der ikke uden fredningsnævnets tilladelse etableres mere end én bådebro ud for hver ejendom.

§ 6. Pelsdyrfarme og dambrug.

Oprettelse af pelsdyrfarme og anlæg af dambrug er ikke tilladt.

§ 7. Bebyggelse m.v. og andre anlæg, herunder hegn.

a. Det følger af § 2, at der inden for det fredede område ikke må opføres

ny bebyggelse (herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse). Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden.

Hverken fredningen eller naturfredningslovens § 47 a er dog til hinder for, at der på matr.nr. 408, Silkeborg markjorder, opføres et sommerhus inden for en kort afstand fra stien langs ejendommens nord-skel, og at der på matr.nr. 1560, sstd., opføres et nyt énetages beboelseshus i forbindelse med nedrivning af det eksisterende beboelseshus på ejendommen – i begge tilfælde dog først efter fredningsnævnets godkendelse af bebyggelsens ydre fremtræden og nærmere placering. Opmærksomheden henledes på, at disse tilladelser i relation til naturfredningsloven ikke fritager ejerne for at indhente andre nødvendige tilladelser, f.eks. fra bygnings- og zonelovsmyndighederne.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at der på matr.nr. 148 a, Silkeborg markjorder, opføres et læskur for kreaturer efter fredningsnævnets godkendelse af skurets ydre fremtræden og nærmere placering.

b. Inden for det fredede område må der ikke anbringes campingvogne og lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Privat besøgende hos grundejere må dog campere eller slå telt op i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger.

c. Det følger af § 2, at der inden for det fredede område heller ikke må etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser. Der må heller ikke anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Med fredningsnævnets tilladelse kan der dog anbringes master i forbindelse med lokal strømforsyning.

d. Bortset fra sædvanlige husdyrhegn må hegn kun opsættes med fredningsnævnets tilladelse.

§ 8. Anlæg i forbindelse med fredningen.

Fredningen er ikke til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse tilvejebringes de for almenhedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v.

§ 9. Offentlighedens adgang.

Offentligheden har ret til færdsel til fods ad de strækninger, som

er vist på fredningskortet med signaturen for "sti". Bortset fra strækningen gennem statsskoven og den skov, der tilhører "Silkeborg Bad", indtræder retten dog først, når der er udført de sikringsforanstaltninger ved baneoverkørslerne nr. 59-62, som Danske Statsbaner anser for nødvendige, og stien må først da anlægges.

Under udøvelsen af færdselsretten må der ikke medtages løsgående hunde, og kraftig gengivelse af musik samt brug af højttaleranlæg og lignende må ikke finde sted.

Silkeborg kommune har ret og pligt til at anlægge stierne uden for statsskoven i en bredde, som uden for eksisterende færdselsarealer ikke må overstige 2 m, herunder etablere broer over åer og grøfter samt møller, stenter eller lignende gennem kreaturhegn og hvor det iøvrigt findes hensigtsmæssigt. De broer, der anlægges over Lyså (ved jernbanen) og Funder å, skal have en sådan højde, at åerne kan besejles med robåde. Nyanlagte stier må ikke befæstes med asfalt el.lign.

På strækningen over matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder, må der kun foretages anlægsarbejder i den udstrækning, hvor passagehensyn gør det absolut påkrævet, og stien må ikke indhegnes uden ejerens samtykke, men det skal ved skiltning tilkendegives, at færdslen skal foregå dels langs banen og dels fra området ved baneoverkørslen til stien syd for Funder å.

I forbindelse med anlægget af en sti på DSB's areal langs banen nordøst for Lyså skal der etableres et ståltrådshegn mod matr.nr. 148 a, Silkeborg markjorder, samt et indtil 2 m højt raftehegn mod matr.nr. 148 d, sstd., på strækningen, hvor stien føres over ca. 45 m² af ejendommens vestlige hjørne. Kommunens pligt til at foretage denne hegning er dog afhængig af, at ejerne anmoder kommunen derom.

På de to steder, hvor stien fører ind på "Silkeborg Bad"s område (matr.nr. 1572 og 1575, Silkeborg markjorder), skal der anbringes møller, sluser el.lign. til forhindring af kørende færdsel samt skilte med angivelse af, at det ikke er tilladt at færdes uden for stien. På de steder, hvor "Silkeborg Bad" har etableret trapper ned til stien, skal der opsættes skilte med angivelse af, at der ikke er adgang for uvedkommende.

Statsskovdistriktet har pligt til at opretholde en sti gennem statsskovene, der grænser til søen, men forløbet kan ændres i forhold til det på fredningskortet viste, hvis hensyn til skovenes drift gør det ønskeligt.

Det pålægges endvidere Silkeborg kommune respektive statsskovdistriktet passende steder at foretage skiltning om stien og om de i stk. 2 nævnte bestemmelser samt til stadighed at vedligeholde stien med tilbehør.

De foranstående bestemmelser medfører ingen indskrænkninger i almenhedens rettigheder i henhold til naturfredningslovens kap. VIII.

Fredningen er ikke til hinder for, at der tilvejebringes en stiforbindelse mellem den heromhandlede sti og den offentlige vej til Funderholme.

§ 10. Dispensationer.

En dispensation fra ovenstående fredningsbestemmelser kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

OVERFREDNINGSNÆVNET

NY ADRESSE
AMALIEGADE 7
1256 KØBENHAVN K

Amaliegade 13
1256 København K
Telefon 01-119565

Fredningsstyrelsen,
her.

Dato: 12. december 1980.

J. nr.: 2425/79

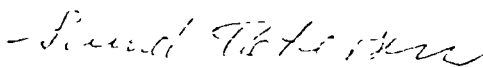
REG. NR.

Vedr. overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved
Ørnsø.

Til orientering skal man oplyse, at ovennævnte fredningsafgørelse er for-
synet med følgende påtegning:

"Det tilføjes, at det areal under matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder,
som er omfattet af fredningen, er blevet selvstændigt matrikuleret som 212 h, sstd. " .

Med venlig hilsen

Svend Petersen

Miljøministeriet

J. nr. F.

1307 / 12-41

Bil.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 10. december 1980

om erstatning i anledning af fredningen af arealer ved Ørnsø
i Silkeborg kommune (sag nr. 2425/79).

Fredningsnævnet for Århus amts vestlige fredningskreds har den 29. juni 1979 afsagt kendelse om fredning af ca. 13 ha nord og vest for Ørnsø og om tilvejebringelse af en sti rundt om søen. Ved en samtidig afsagt kendelse om erstatning i anledning af fredningen har fredningsnævnet tilkendt 11 af de berørte 13 private grundejere erstatninger på ialt 27.175 kr. med renter.

Erstatningsfastsættelsen er påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af A. Hajring Nielsen, der som tidligere ejer af matr.nr. 212 a, Silkeborg markjorder (lb.nr. 4), har påstået den tilkendte erstatning vedrørende dette areal på 10.975 kr. forhøjet væsentligt. A. Hajring Nielsen har herved anført, at han i 1958 opnåede tilladelse til at udstykke jorden i sommerhusgrunde, og har yderligere - som for fredningsnævnet - gjort gældende, at fredningen har forhindret ham i at benytte arealet som campingplads eller til anlæg af kolonihaver, således som han siden 1965 har ansøgt om tilladelse til.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved en anden afgørelse af dags dato tiltrådt fredningen af det omhandlede område med nogle ændringer uden betydning for erstatningsfastsættelsen.

I henhold til de af fredningsnævnet anførte grunde tiltrædes det, at det ikke kan lægges til grund ved erstatningsfastsættelsen, at matr.nr. 212 a havde kunnet udnyttes som anført af A. Hajring Nielsen, selv om arealet ikke var blevet undergivet fredning. Der findes herefter ikke grundlag for at forhøje fredningserstatningen vedrørende dette areal.

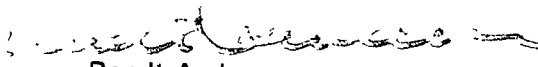
Det er over for overfredningsnævnet dokumenteret, at erstatningen vedrørende ovennævnte matr.nr. 212 a skal fordeles lige mellem den tidligere ejer, A. Hajring Nielsen, og den nuværende ejer, Verner Pedersen.

Da fredningsnævnets afgørelser af erstatningsspørgsmålene i sagen i det hele kan tiltrædes, vil disse afgørelser være at stadfæste med den af foranstående følgende ændring af erstatningsudbetalingen vedrørende matr.nr. 212 a.

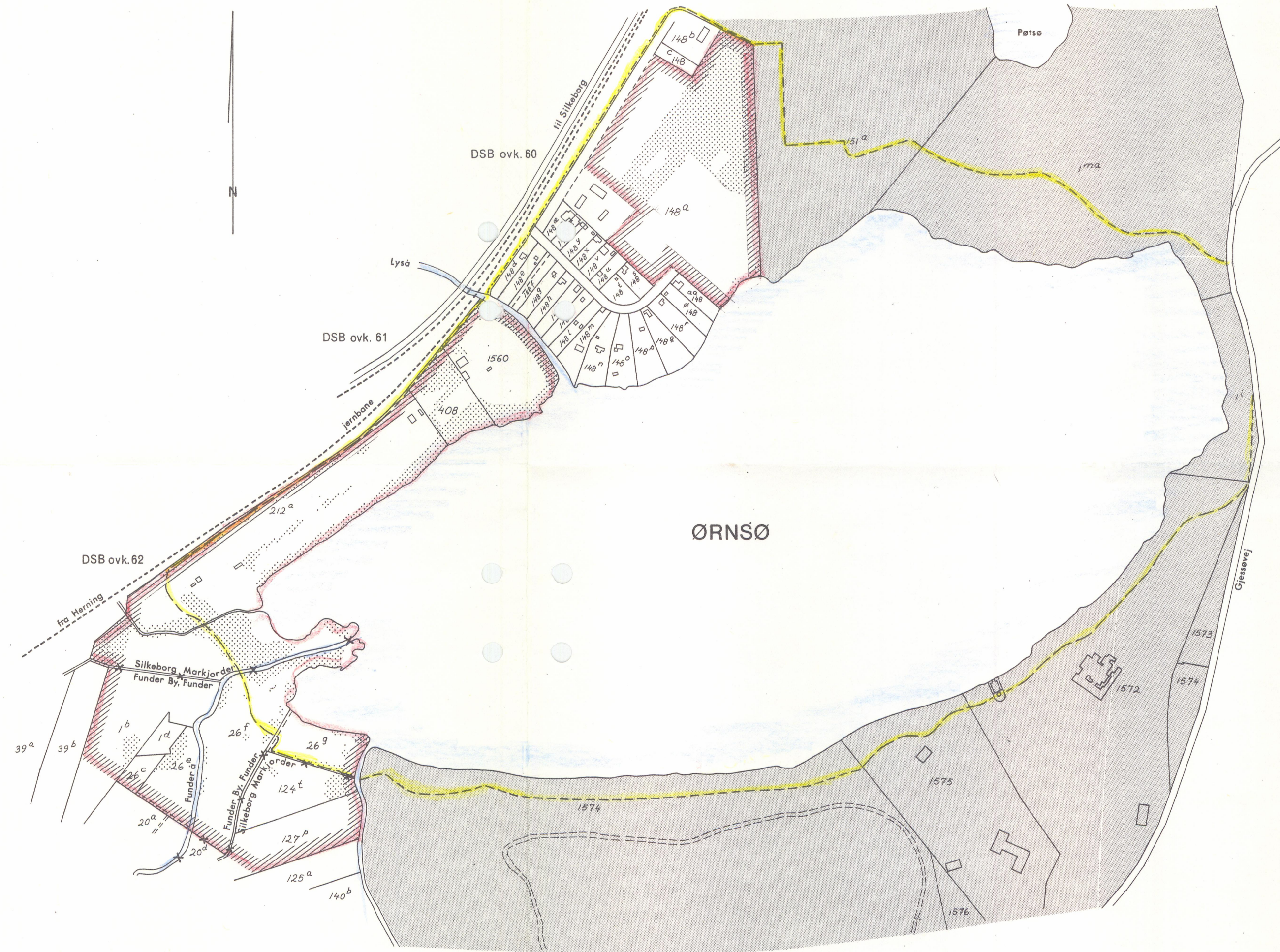
Det samlede erstatningsbeløb på 27.175 kr. med renter udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, med 75 % af staten og 25 % af Århus amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse: Amaliegade 13, 1256 København K.) af A. Hajring Nielsen inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt ham.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

kh.

AREALER VED

REG. NR. 6940

ØRNSØ

SILKEBORG KOMMUNE
ÅRHUS AMT

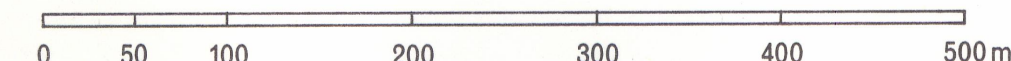
Dele af
Silkeborg Markjorder og
Funder By, Funder

Udfærdiget på grundlag af
matrikelkort ajourført april 1975

SIGNATURER

- Fredningsgrænse
- Fredskovpligtigt areal
- Bevoksning iøvrigt, jfr. fredn.best. § 4
- Færdelsret, jfr. fredn.best. § 9
- Sti udlagt ved fredningen
- Passageret uden stianlæg
- Sti gennem statsskov
- Sti efter aftale med DSB

1:4000

REG. NR. 06940.000

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1980 i sag nr. 2425 / 79

FREDNINGSTYRELSEN DEC. 1980

FREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 6940

29/6-1979

U D S K R I F T
AF
FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL
FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMTS VESTLIGE FREDNINGSKREDS.

Den 29. juni 1979 afsagdes i

FR 10/1978

Fredning af arealer ved
Ørnsø i Silkeborg kommune

sålydende

K E N D E L S E:

Ved skrivelse af december 1977 rejste Fredningsplanudvalget for Århus amt sag om fredning af arealer på i alt ca. 14 ha, beliggende ved den nordvestlige, vestlige og sydvestlige bred af Ørnsø i Silkeborg kommune. Området grænser mod øst - såvel nord for søen som syd for denne - til statsskovarealer, der hører under Silkeborg statsskovdistrikt.

I fredningsplanudvalgets skrivelse fremhæves det, at området er af betydelig interesse i geologisk, ornitologisk, botanisk og entomologisk henseende. Det anføres, at Ørnsø med omgivende arealer hører til det, fredningsplanudvalget i sin idéskitse til anvendelse af naturområderne i Århus amt har betegnet som "Det midtjyske Søhøjland", samt at arealerne på grund af beliggenheden umiddelbart op til bykvarterer i Silkeborg har stor nærrekreativ værdi. Som yderligere begrundelse for sagens rejsning anfører udvalget, at en del arealer især vest og nord for søen er under tilgroning, og at der derfor er behov for en aktiv landskabspleje på de mest sønære arealer, samt at der foreligger ansøgning om udnyttelse af nogle arealer på en måde, som er i konflikt med de fredningsmæssige interesser.

Fredningspåstanden.

Påstanden går i hovedtræk ud på, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, samt at der etableres en sammenhængende stiforbindelse rundt om Ørnsø - dels inden for fredningsområdet, dels gennem statsskoven og et skovareal, der tilhører institutionen "Silkeborg Bad".

Fredningssagens behandling.

Under sagens behandling har fredningsnævnet bestået af retspræsident A.Grathe, Århus, som formand, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, Tømmerby, og det kommunevalgte medlem, landsretssagfører C.Alkjær, Silkeborg.

Efter bekendtgørelse i "Jyllandsposten", og "Midtjylland Avis" for 30. januar 1978 og i Statstidende for 31. sm.md. afholdtes det første møde i sagen den 26. juni 1978. Det oplystes her, at Silkeborg kommune havde vedtaget at afholde udgifterne ved etablering og vedligeholdelse af den foreslåede sti uden for statsskovvæsenets arealer.

I forbindelse med mødet besigtigede nævnet de af påstanden omfattede arealer og forhandlede med de enkelte lodsejere. Nogle af disse fremførte specielle ønsker i forbindelse med fredningen. Disse ønsker er senere blevet forelagt fredningsplanudvalget og derefter tillige med erstatningsspørgsmålet blevet behandlet i nævnsmøder.

Naturfredningsrådet har anbefalet fredningen.

Nævnets stilling til fredningspåstanden.

Nævnet finder, at der til de af fredningspåstanden omfattede områder er knyttet så værdifulde fredningsmæssige interesser, at betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 er opfyldt. Fredningspåstanden tages derfor til følge, Dog ændres forløbet af den projekterede sti således, at den i statsskoven nord for Ørnsø føres mod nordvest til jernbanelinjen og derefter følger denne (og fredningsområdets grænse) mod sydvest til Lyså. På matr.nr. 212a Silkeborg markjorder føres stien ned til søbredden lidt længere mod nordøst end angivet i fredningspåstanden. På strækningen langs jernbanelinjen vil stien blive placeret på statsbanernes areal, dog at det vestlige hjørne (ca. 45 m²) af matr.nr. 148d Silkeborg markjorder tillige inddrages til sti. (Der henvises i øvrigt til kortbilaget):

A. Almindelige fredningsbestemmelser.

§ 1. Bevaring.

Det fredede område skal bevares i sin nuværende tilstand.

§ 2. Terrænændringer.

Det følger af § 1, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering, ikke er tilladt.

§ 3. Arealernes drift og pleje m.v.

a. Det følger af § 1, at arealerne må anvendes som hidtil, således at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsættes, hvorimod udyrkede arealer ikke må opdyrkes. Græsningsarealer kan dog indtages under plov, ligesom hidtil dyrkede arealer kan overgå til græsning eller henligge udyrkede.

b. Det følger endvidere af § 1, at nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantering eller såning ikke er tilladt og heller ikke på arealer, der er eller bliver dækket af selvsået trævækst af skovlignende karakter. Fredningsnævnet kan tillade etablering af levende hegn.

c. Forurening af naturen ved henlæggelse eller anbringelse af affald el.lign. må ikke finde sted.

d. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejerne og efter forudgående meddelelse lade selvsåede buske og træer fjerne samt efter nærmere aftale med ejerne lade foretage anden form for arealpleje, f.eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation.

§ 4. Sø, vandløb og fugtige arealer.

Indenfor det fredede område må der ikke foretages noget, som kan ændre areal eller form af Ørnsø eller vandløb, som løber til eller fra denne. Almindelig oprensning kan dog finde sted.

Sumpede arealer og enge må ikke yderligere afvandes eller drænes. Eksisterende drænsystemer kan vedligeholdes.

Ved søen må der ikke uden fredningsnævnets tilladel-

se etableres mere end een bådebro ud for hver ejendom.

§ 5. Pelsdyrfarme og dambrug.

Oprettelse af pelsdyrfarme og anlæg af dambrug er ikke tilladt.

§ 6. Bebyggelse m.v. og andre anlæg, herunder hegn.

a. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område ikke må opføres ny bebyggelse (herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse). Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden.

b. Fredningsnævnet kan tillade, at der - uanset bestemmelserne under pkt. a - foretages tilbygning til eller ombygning af et eksisterende og lovligt opført helårs- eller sommerhus.

c. Inden for det fredede område må der ikke anbringes campingvogne o.lign., og teltslagning må ikke finde sted. Privat besøgende hos grundejere må dog campere eller slå telt op i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger.

d. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område heller ikke må etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser. Der må heller ikke anbringes plankeværker, mure, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger, til strømforsyning.

Fredningsnævnet kan dog tillade anbringelse af master i forbindelse med lokal strømforsyning.

e. Bortset fra sædvanlige husdyrhegn må hegn kun op-sættes med fredningsnævnets tilladelse. Om levende hegn, se ovenfor under § 3b.

§ 7. Veje.

Bortset fra markveje som led i landbrugsdrift må der ikke uden fredningsnævnets tilladelse anlægges nye veje eller foretages vejreguleringer.

§ 8. Motorkørsel.

Motorkørsel og kørsel med hjælpemotor må kun finde sted på offentlige veje. Denne bestemmelse gælder ikke for lods- ejere og personer med ærinde på ejendommene.

§ 9. Støj.

Kraftig gengivelse af musik, brug af højttaleranlæg o.lign. må ikke finde sted i fri luft.

§ 10. Anlæg i forbindelse med fredningen.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse tilvejebringes de for almenhedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v.

B. Almenhedens færdsel og ophold.

Der etableres en 3 meter bred sammenhængende sti rundt om Ørnsø, omfattende dels de på kortbilaget viste eksisterende stistrækninger gennem statsskoven og den "Silkeborg Bad" tilhørende skov, dels en ny stistrækning, der anlægges som vist på kortbilaget.

Udgifterne ved anlæg og vedligeholdelse af stien uden for statsskoven afholdes af Silkeborg kommune. For så vidt angår statsskoven afholdes udgifterne af skovstyrelsen.

Almenheden har ret til færdsel til fods og ophold på stien.

Fredningsmyndighederne kan etablere broer over åer og grøfter samt møller, stenter el.lign. gennem kreaturhegn, og hvor det i øvrigt findes hensigtsmæssigt. De broer, der anlægges over Lyså (ved jernbanen) og Funder å, skal have en sådan højde,

at åerne kan besejles med robåde. Fredningsmyndighederne kan endvidere foretage afmærkning af stien og udføre mindre anlægsarbejder i forbindelse med denne.

De foranstående bestemmelser medfører ingen indskrænkninger i almenhedens rettigheder i henhold til naturfredningslovens kap. VIII.

C. Særlige forhold vedr. enkelte ejendomme.

(Opmærksomheden henledes på, at de tilladelser, som fredningsnævnet meddeler i denne kendelse eller i henhold til denne, ikke medfører fritagelse for at indhente andre fornødne tilladelser, f.eks. fra bygnings- og zonemyndighederne).

Lb.nr. 1 (matr.nr. 148a Silkeborg markjorder).

Stien anlægges på det Statsbanerne tilhørende areal, som for tiden er lejet af ejeren af lb.nr. 1. Hvis dette areal senere inddrages til en udvidelse eller forlægning af jernbanelinjen, skal stien efter fredningsnævnets nærmere bestemmelse forlægges mod sydøst ind på det til lb.nr. 1 hørende areal. Der opsættes uden udgift for ejeren et ståltrådshegn mellem stien og lb.nr. 1. Det pålægges ejeren at fjerne den nordvest for andedammen mellem stien og Ørnsø værende træbevoksning for så vidt angår en strækning af 10 meter fra bevoksningens sydvestlige grænse.

Det tillades ejeren at opføre et læskur for kreaturer. Skitsetegning og beliggenhedsplan skal godkendes af fredningsnævnet.

En af ejeren fremsat anmodning om, at fredningsgrænsen rykkes længere bort fra ejendommens bygninger, kan ikke imødekommes.

Lb.nr. 2 (matr.nr. 156a Silkeborg markjorder)

Det tillades ejeren at nedrive det eksisterende beboelseshus og opføre et nyt étplanshus, dog at tegninger og belig-

genhedsplan forinden skal godkendes af fredningsnævnet.

Lb.nr. 3 (matr.nr. 408 Silkeborg markjorder).

Ejeren har anmodet om tilladelse til at opføre et sommerhus. Da Århus amtskommune har afslået at meddele den efter by- og landzoneloven nødvendige tilladelse hertil, betragter fredningsnævnet spørgsmålet som bortfaldet.

Lb.nr. 4 (matr.nr. 212a Silkeborg markjorder).

Ejeren har anmodet om a) tilladelse til at etablere campingplads eller kolonihaver på en del af arealet, b) tilladelse til at foretage udtynding af trærækken langs søen, og c) at stien føres ned til søen lidt længere mod nordøst end angivet i fredningspåstanden.

ad a: Anmodningen kan ikke imødekommes.

ad b: En begrænset udtynding kan foretages i samråd med amtsfredningskontoret.

ad c: Anmodningen imødekommes, jfr. kortskitsen.

Lb.nr. 13 (matr.nr. 1572 og 1575 Silkeborg markjorder).

På de to steder, hvor stien fører ind på "Silkeborg Bad"s område, anbringes møller, sluser el.lign. til forhindring af kørende færdsel samt skilte med angivelse af, at det ikke er tilladt at færdes uden for stien. På de steder, hvor "Silkeborg Bad" har etableret trapper ned til stien, opsættes skilte med angivelse af, at der ikke er adgang for uvedkommende.

Lb.nr. 14 (matr.nr. 148f Silkeborg markjorder).

Ejeren har protesteret mod, at stien føres over hans ejendom, idet han har henvist til, at den deklaration om færdselsret, som i sin tid har været tinglyst på ejendommen, er aflyst i 1962.

Protesten tages til følge.

Lb.nr. 15 (matr.nr. 148d Silkeborg markjorder).

Ejeren har protesteret mod, at stien føres over hans

ejendom.

Fredningsnævnet finder det nødvendigt, at stien, der - som nævnt ovenfor - i det væsentlige placeres på statsbanernes areal, føres over det vestlige hjørne (ca. 45 m²) af matr.nr. 148d.

Der vil, hvis ejeren ønsker det, uden udgift for ham blive opsat et indtil 2 meter højt raftehegn mellem stien og ejendommen.

Lb.nr. 16 (Statsbanernes areal langs jernbanen).

DSB, baneområde Herning, har under sagen gjort gældende, at der kun vil kunne anlægges sti på statsbanernes areal efter forhandling med DSB om vilkårene. Man har samtidig tilbudt at udleje arealet for en årlig leje af 100 kr. og med en opsigelsesfrist på 1 år.

Fredningsnævnet finder, at der i naturfredningslovens § 18 er hjemmel til at lægge en færdselsservitut også på arealer, der tilhører staten, og da den foreslåede leje-ordning findes upraktisk, bestemmer nævnet, at den nævnte sti-servitut pålægges statsbanernes areal såvel som en række af de øvrige af fredningen berørte ejendomme. Som foran anført anlægges stien på statsbanernes areal fra statsskoven nord for søen til Lyså. Hvis statsbanerne senere ønsker at benytte dette areal til udvidelse eller forlægning af jernbanen, vil fredningssagen være at genoptage med henblik på forlægning af stien.

Fredningen vedrører følgende ejendomme, jfr. vedlagte kortbilag:

lb.nr. 1. Ejer: Poul Fritz Nielsen, matr.nr. 148a Silkeborg markjorder.

lb.nr. 2. Ejer: Knud Friis, matr.nr. 1560 Silkeborg markjorder.

lb.nr. 3. Ejer: Fritz Wigant, matr.nr. 408 Silkeborg markjorder.

lb.nr. 4. Ejer: Alb.Hajring Nielsen, matr.nr. 212a Silkeborg markjorder.

1b.nr. 5. Ejer: Søren L.Sørensen, matr.nr. 1b Funder by.

1b.nr. 6. Ejer: Paul Nielsen, matr.nr. 1d og 26c Funder by.

1b.nr. 7. Ejer: Henning Bjørnholdt, matr.nr. 26e Funder by.

1b.nr. 8. Ejer: Jørgen Nicolaj Jørgensen, matr.nr. 26f Funder by.

1b.nr. 9. Ejer: Boris Jensen, Jacob Jensen, Karen Edith Petersen
og Laurs Søberg Jensen, matr.nr. 26g Funder by.

1b.nr.10. Ejer: Aksel M.S.Kristiansen, matr.nr. 124t Silkeborg mark-
jorder.

1b.nr.11. Ejer: Hans Jørgen Olsen, matr.nr. 127p Silkeborg markjorder.

1b.nr.12. Ejer: Miljøministeriet, Silkeborg skovdistrikt, matr.nr.
1i, 1ma, 151a og 1574 Silkeborg markjorder.

1b.nr.13. Ejer: A/S Silkeborg Vandkuranstalt ("Silkeborg Bad"),
matr.nr. 1572 og 1575 Silkeborg markjorder.

1b.nr.14. Udgået.

1b.nr.15. Ejer: M. Engmark Sørensen, matr.nr. 148d Silkeborg markjorder.

1b.nr.16. Ejer: Ministeriet for offentlige arbejder, (DSB's areal
langs banelinjen)

Kendelsen vil være at tinglyse på de i oversigten anførte
ejendomme med prioritet forud for al pantegæld og andre rettigheder
af privatretlig oprindelse.

De i kendelsen indeholdte bestemmelser kan indankes for
Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K., inden 4 uger
fra den dag, kendelsen er meddelt (forkyndt for) den enkelte lods-
ejer.

Med hensyn til de lodsejerne tilkommende erstatninger
henvises til den samtidig hermed afsagte særskilte kendelse om dette
spørgsmål.

T h i b e s t e m m e s:

De forannævnte arealer fredes som foran bestemt.
Der etableres en sammenhængende sti omkring Ørnsø som foran
bestemt og som vist på det vedlagte kort.

F. Bakkær

A. Grathe

C. Alkjær

/Mogens Beier
sekr.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Århus amts
vestlige fredningskreds, den 29.
juni 1979.

Grathe
Grathe.

KORT

1214 I NV.

REG. NR. 69 Y8

Fredningsnævnet for
Århus amts vestlige
fredningskreds, Århus.

29/6-1979

ERSTATNINGSKENDELSE

til

kendelse af 29. juni 1979 om
fredning af arealer ved Ørnsø
i Silkeborg kommune.

- 1 -

ERSTATNINGSKENDELSE.

Ved fastsættelsen af erstatninger til ejerne af de arealer omkring Ørnsø i Silkeborg kommune, som ved den samtidig hermed afsagte kendelse undergives fredning, har nævnet som udgangspunkt anvendt en takst af 800 kr. pr. ha. Der er dog ikke tilkendt erstatning i de tilfælde, hvor en beregning ud fra denne takst ville føre til et beløb under 300 kr.

For den sti, som anlægges i forbindelse med fredningen, har nævnet fastsat erstatningen efter en takst af 15 kr. pr. løbende meter. Det bemærkes herved, at der for så vidt angår de dele af den sammenhængende sti, der løber gennem arealer tilhørende Skovstyrelsen og "Silkeborg Bad", ikke - eller i hvert fald kun i meget ringe omfang - bliver spørgsmål om nyanlæg, og at der ikke er fremsat erstatningskrav for disse sti-strækningers vedkommende.

For de enkelte lodsejere afgøres erstatningsspørgsmålet således:

Lb.nr. 1 (matr.nr. 148a Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 3,56 ha.

Ejer: Poul Fritz Nielsen, Farmen 5, 8600 Silkeborg.

Erstatningskrav: 25.000 kr.

Der tilkendes ejeren:

a) en arealerstatning på	2.800 kr.
b) en erstatning på	1.000 "

for ulemperne ved at fjerne en del af træbevoksningen mellem stien og søen

I alt	3.800 kr.
-------	-----------

Lb.nr. 2 (matr.nr. 1560 Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 0,93 ha.

Ejer: Knud Friis, Højen 13, 8220 Brabrand.

Der tilkendes ejeren:

a) en arealerstatning på	700 kr.
b) erstatning for sti (70 meter)	<u>1.050 "</u>
I alt	1.750 kr.

Lb.nr.3 (matr.nr. 408 Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 0,41 ha.

Ejer: Fritz Wigant, Gl.Kongevej 133³,
1850 København V.

Erstatningskrav: 120.000 kr.

Der tilkendes ejeren:

a) en arealerstatning på	300 kr.
b) erstatning for sti (55 meter)	<u>825 "</u>
I alt	1.125 kr.

lb.nr.4 (matr.nr. 212a Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 3,90 ha.

Ejer: A. Hajring Nielsen, Herningvej 92,
8600 Silkeborg.

Erstatningskrav: 500.000 kr.

Ejeren har begrundet sit erstatningskrav med, at han på grund af fredningen er blevet forhindret i at benytte arealet som campingplads eller til anlæg af kolonihaver..

Det fremgår af sagen, at ejeren i 1965 ansøgte Silkeborg kommune om tilladelse til at etablere campingplads på arealet, men fik afslag, efter at sagen havde været behandlet i byrådet. I 1968 ansøgte ejeren påny om tilladelse til at etablere campingplads, idet han dels foreviste en erklæring fra A/S Dansk Dørfabrik om, at kloakledningen fra en eventuel campingplads kunne tilsluttes en eksisterende ledning fra selskabets ejendom matr.nr. 212b, dels oplyste, at der var skaffet vejadgang langs banelinjen til Funderholmevejen længere mod vest. Ansøgningen blev behandlet i kommunens byplanudvalg, der udsatte sagen til forhandling med

fredningsnævnet om hele Ørnsø-området. Ved et møde i fredningsnævnet den 1. august 1968 var der enighed om at undersøge forskellige muligheder for etablering af en stiforbindelse rundt om søen. Fredningsplanudvalgets repræsentant erklærede at ville rette henvendelse til ministeriet for kulturelle anliggender om finansieringsspørgsmålet, hvorefter sagen blev udsat. I skrivelse af 24. marts 1972 oplyste fredningsplanudvalget, at man havde besluttet at rejse fredningssag for den pågældende ejendom samt yderligere nogle arealer omkring Ørnsø. Ejerens advokat blev gjort bekendt med denne skrivelse. Fredningssagen blev imidlertid først rejst i december 1977. Forinden havde Silkeborg kolonihavekreds i juni 1976 anmodet om tilladelse til at anlægge kolonihaver på en del af matr.nr. 212a. Endvidere havde ejeren i maj 1977 rykket for svar på ansøgningen om tilladelse til at etablere campingplads. Ejeren blev i den anledning orienteret om planerne om rejsning af fredningssag.

DSB, baneområde Herning, har over for fredningsnævnet bekræftet, at ejeren i 1966 spurgte, om han kunne få vejret over statsbanernes areal mod at nedlægge overkørsel nr. 62. Baneområdet har oplyst, at statsbanerne er interesseret i en sådan aftale, men at drøftelsen ikke blev fortsat, da ejeren meddelte, at den nødvendige tilladelse til udnyttelse af matr.nr. 212a ikke kunne opnås.

Fredningsnævnet har anmodet Århus amtskommune om en udtalelse om sandsynligheden af, at der, hvis det pågældende areal ikke blev undergivet fredning, ville blive givet tilladelse til, at det anvendtes til campingplads eller kolonihaver. I skrivelse af 25. juli 1978 har amtsarkitektkontoret svaret, at man næppe over for amtsrådets udvalg for teknik og miljø vil kunne anbefale ejendommen udnyttet som anført, men at spørgsmålet kun kan besvares endeligt på grundlag af en konkret ansøgning.

For fredningsnævnets stilling til erstatningskravet er det af afgørende betydning, at matr.nr. 212a ligger inden for søbeskyttelseslinjen, jfr. naturfredningslovens § 47a, og at det

ikke kan antages, at ejeren kunne have opnået den dispensation fra denne bestemmelse, som var en nødvendig forudsætning for opførelse af den til en campingplads hørende bygning til vaskerum, toiletter etc. Det er nævnet bekendt, at ejeren af matr.nr. 212a i 1967 erhvervede det tilstødende areal mod vest, matr.nr. 39b Funder by, Funder. Dette areal er imidlertid - bortset fra et lille hjørne, der er således beliggende, at det ikke ville være egnet til opførelse af en toiletbygning til den eventuelle campingplads - omfattet af åbeskyttelseslinjen, og den foran anførte betragtning finder derfor også anvendelse her. Ønsket om at udnytte matr.nr. 212a til anlæg af kolonihaver er først fremført for myndighederne i 1976, altså efter at loven om by- og landzoner var trådt i kraft, og det findes ikke sandsynligt, at den efter denne lov nødvendige tilladelse til den nævnte udnyttelse af arealet havde kunnet opnås.

Da det således ikke findes sandsynligt, at matr.nr. 212a, selv om arealet ikke var blevet undergivet fredning, havde kunnet udnyttes på anden måde end hidtil, findes der ikke grundlag for at tilkende ejeren anden erstatning end den, der tilkommer ham efter de foran angivne takster for arealerstatning og erstatning for stianlæg. Der tilkendes herefter ejeren:

a) en arealerstatning på	3.100 kr.
b) erstatning for sti (525 meter)	<u>7.875 "</u>
I alt	10.975 kr.

Lb.nr. 5 (matr.nr. 1b Funder by).

Areal omfattet af fredningen: 1,03 ha.

Ejer: Søren L.Sørensen, Funder Kirkevej 5,
8600 Silkeborg.

Der tilkendes ejeren en arealerstatning
på

800 kr.

Lb.nr. 6 (matr.nr. 1d og 26c Funder by).

Areal omfattet af fredningen: 0,23 ha.

Ejer: Paul Nielsen, Funderholmevej 14, Silkeborg.

Under hensyn til arealets ringe størrelse tilkendes der ingen erstatning.

Lb.nr. 7 (matr.nr. 26e Funder by).

Areal omfattet af fredningen: 0,43 ha.

Ejer: Henning Bjørnholdt, Funder Skolevej 15,
8600 Silkeborg.

Der tilkendes ejeren en arealerstatning
på

300 kr.

Lb.nr. 8 (matr.nr. 26f Funder by).

Areal omfattet af fredningen: 1,29 ha.

Ejer: Jørgen Nicolaj Jørgensen, Thorsø-
allé 46, 8600 Silkeborg.

Erstatningskrav: 5.000 kr.

Der tilkendes ejeren:

a) en arealerstatning på 1.000 kr.

b) erstatning for sti (80 meter) 1.200 "

I alt 2.200 kr.

Lb.nr. 9 (matr.nr. 26g Funder by).

Areal omfattet af fredningen: 0,53 ha.

Ejere: Boris Jensen, Jacob Jensen, Karen
Edith Petersen og Laurs Søberg Jensen,
Enghuset, Funderholme, 8600 Silkeborg.

Erstatningskrav: 5.000 kr.

Der tilkendes ejerne:

a) en arealerstatning på 400 kr.

b) erstatning for sti (120 meter) 1.800 kr.

I alt 2.200 kr.

Lb.nr. 10 (matr.nr. 124t Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 0,60 ha.

Ejer: Aksel M.S.Kristiansen, Nygade 30,
8600 Silkeborg.

Erstatningskrav: 4.000 kr.

Der tilkendes ejeren en arealerstatning
på

500 kr.

Lb.nr. 11 (matr.nr. 127p Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: 0,66 ha.

Ejer: Hans Jørgen Olsen, Tebstrup sø,
8660 Skanderborg.

Der tilkendes ejeren en arealerstatning
på

500 kr.

Lb.nr. 12 (matr.nr. 1i m.fl. Silkeborg markjorder).

Ejer: Miljøministeriet, Silkeborg skovdistrikt.

I overensstemmelse med sædvanlig praksis ved-
rørende statsejede arealer er der ikke
rejst spørgsmål om erstatning.

Lb.nr. 13 (matr.nr. 1572 og 1575 Silkeborg markjorder).

Ejer: A/S Silkeborg Vandkuranstalt
("Silkeborg Bad").

Erstatningskrav er ikke fremsat.

Lb.nr. 14 (matr.nr. 148f Silkeborg markjorder).

Udgået af fredningen.

Lb.nr. 15 (matr.nr. 148d Silkeborg markjorder).

Areal omfattet af fredningen: ca. 45 m².

Ejer: E.Sørensen, Sølvgade 7, 8600 Silkeborg.

Under hensyn til, at ejendommen benyttes som
kolonihave, og at etableringen af stien derfor
kan medføre større ulempe end for de øvrige
ejendomme, tilkendes der foruden sædvanlig
arealerstatning en særlig ulempe-erstatning.

Arealerstatning (45 kr. pr. m ²)	2.025 kr.
--	-----------

Ulempe-erstatning	1.000 "
-------------------	---------

I alt	3.025 kr.
-------	-----------

Lb.nr. 16 (Statsbanernes areal langs banelinjen).

Under hensyn til, at arealet tilhører staten,
tilkendes ingen erstatning.

Den samlede erstatningssum andrager herefter 27.175 kr.

Da fredningen ikke skønnes at forringe panthavernes
stilling, vil erstatningerne være at udbetale til de foran
anførte ejere.

T h i b e s t e m m e s:

I erstatning udbetales til ejerne i alt 27.175 kr.
med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks National-
bank fastsatte diskonto, fra kendelsens dato, til betaling sker.

Erstatningerne udredes af statskassen med $\frac{3}{4}$ og af
Århus amtsråd med $\frac{1}{4}$.

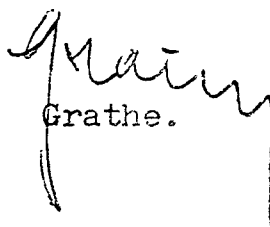
F. Bakkær

A.Grathe

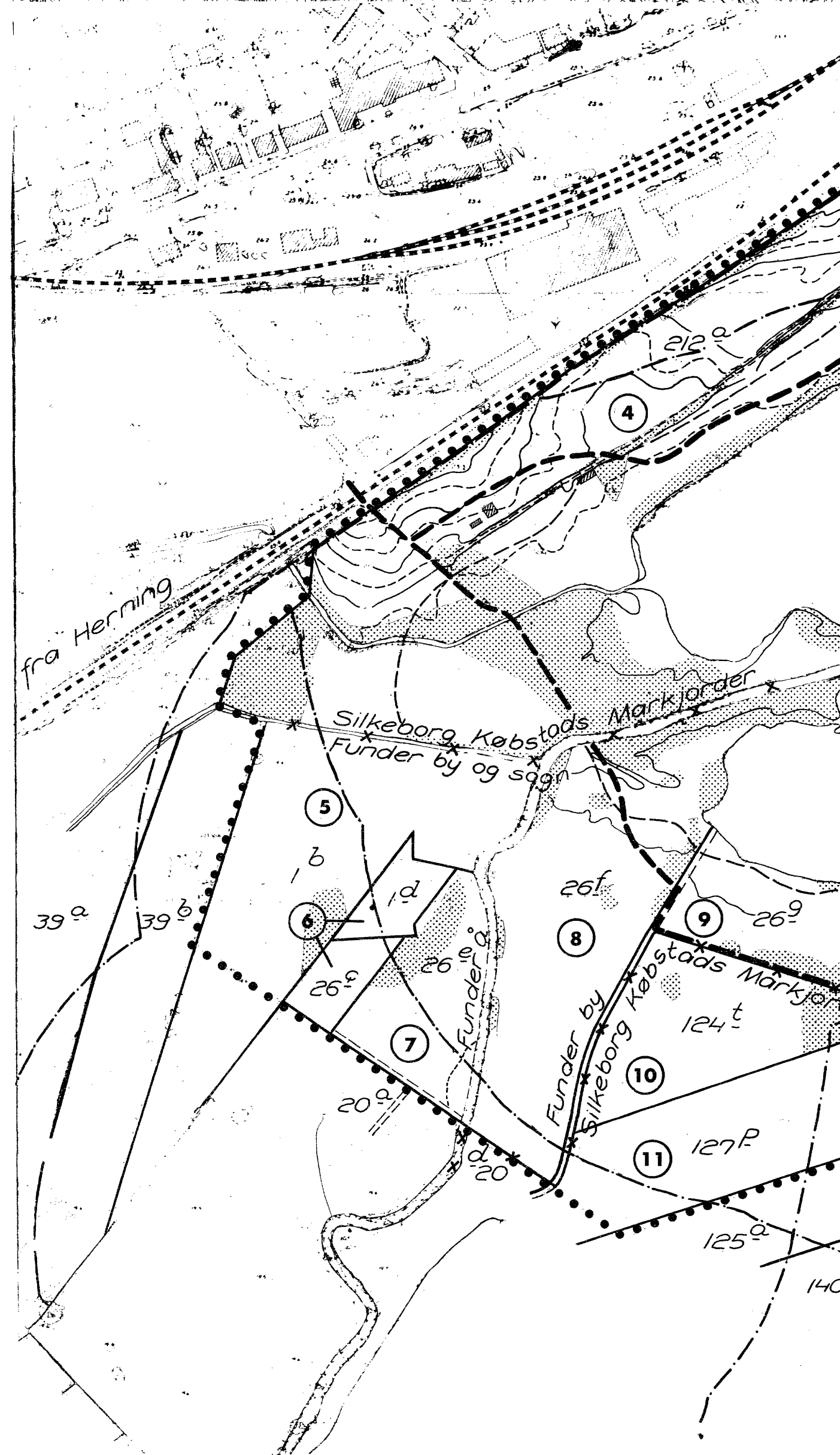
C. Alkjær

/Mogens Beier
sekr.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Århus amts
vestlige fredningskreds, den 29.
juni 1979.

Grathe.

KORT>

FREDNING AF AREALER VED

SILKEBORG KOMMUNE - ÅRHUS AMT

Udfærdiget på grundlag af matrikelkort ajourført i april 1975 samt efter Geodætisk Instituts Målebordsblad nr. M 2410.

REG. NR. 06940

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 06940.00

Dispensationer i perioden: 12-03-2002 - 03-04-2004

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

12/03-02

Arkitekthuset A/S
Tværgade 17
8600 Silkeborg

Vedr. j.nr. 10/2002 - ansøgning om tilladelse til opførelse af erstatningssommerhus ved Ørnsø på matr.nr. 212 q Silkeborg markjorder, beliggende Herningvej 27 c, 8600 Silkeborg.

Den 29. januar 2002 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Dem modtaget ansøgning, hvor kontoret for Bente og Per Statager søger om tilladelse til opførelse af et erstatningssommerhus på 80 m² på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 6. marts 2002.

Under besigtigelsen blev det oplyst, at der ud over beboelsesdelen på 80 m² etableres en overdækket terrasse på 24 m² samt carport og kælder. I øvrigt henvistes til de fremsendte tegninger af projektet. Det oplystes, at det ikke er hensigten med tiden at benytte den overdækkede terrasse som udestue. Endvidere oplystes, at samtlige eksisterende bygninger på ejendommen nedrives og erstattes af det ønskede sommerhus.

Sommerhuset udføres i træ i mørke jordfarver.

Århus Amt, Natur og Miljø, har ikke kunnet anbefale overdækket terrasse, etablering af kælder og de store vinduespartier ud mod søen.

Danmarks Naturfredningsforening har tilsluttet sig Amtets udtalelser.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da samtlige eksisterende bygninger nedrives, findes den ansøgte udvidelse af sommerhuset ikke at stride mod fredningens formål. Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på følgende vilkår:

1. byggeriet udføres i overensstemmelse med de fremsendte tegninger og de i øvrigt meddelte oplysninger, dog:
 - a. der skal etableres en brøstning på den nederste del af vinduespartiet ud mod søen i hele husets længde, og

adsn 2001-1211/12-0001

b. den overdækkede terrasse skal forblive som åben terrasse.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Bente og Per Statager, Risomvej 32, 8600 Silkeborg
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-743-29-01)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Alle 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand

Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Henning G. Pedersen, Himmelbjergvej 24, 8600 Silkeborg

Silkeborg Kommune, søvej 1, 8600 Silkeborg

6940.00 X

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

21/08-03

Arkitekthuset A/S
Tværgade 17
8600 Silkeborg

Vedr. j.nr. 10/2002 - ansøgning om refleksafskærmning af søfacade - matr.nr. 212 q Silkeborg markjorder, beliggende Herningvej 27 C, 8600 Silkeborg.

Den 12. marts 2002 meddelte Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til opførelse af et erstatningssommerhus på ovennævnte ejendom, bl.a. på vilkår, at der skal etableres en brøstning på den nederste del af vinduespartiet ud mod søen i hele husets længde, og at den overdækkede terrasse skal forblive som åben terrasse.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Den 8. juli 2003 har Århus Amt, Natur og Miljø, fremsendt en fra Arkitekthuset modtaget ansøgning om at etableringen af en brøstning på sommerhuset erstattes af et værn ved altanerne, der udføres så det afskærmer vinduespartierne.

Amtet har ved sagens fremsendelse anført, at den ansøgte løsning, hvor der etableres et rækværk, der afskærmer den nederste del af facaden mod søen, tilgodeser de samme formål som etablering af en brøstning. På denne baggrund har Amtet anbefalet, at nævnet godkender den ansøgte løsning på betingelse af, at der stedse sker en afskærmning af den nederste del af vinduerne.

Amtet vil, såfremt nævnet godkender det ændrede projekt, lade tinglyse på ejendommen, at vinduespartiet stedse skal være skærmet i ca. 1 meters højde.

Fredningsnævnets formand kan tiltræde, at etablering af et rækværk, der afskærmer den nederste del af facaden tilgodeser de samme formål som etablering af en brøstning, hvorfor nævnets formand i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til den ansøgte ændring på betingelse af, at der stedse sker en afskærmning af den nederste del af vinduerne.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

ad sw 2001-1274/12-0001

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

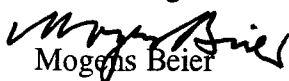
Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

22 AUG. 2003

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-743-29-01)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Alle 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Henning G. Pedersen, Himmelbjergvej 24, 8600 Silkeborg.

Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg

SCANNET

Silkeborg Kommune
Rådhuset
Søvej 1
8600 Silkeborg

Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 - 4000
CVR-nr. 11 98 62 93

L68.

3. marts 2004

Vedr. journal nr. 89/03 - ansøgning om tilladelse til etablering af en vendeplads for adgangsvejen "Farmen" på ejendommen matr. nr. 148 Silkeborg Markjorder.

Fredningsnævnet har den 6. februar 2004 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgning om tilladelse til at etablere en vendeplads på ovennævnte ejendom.

Vendepladsen skal ligge for enden af en eksisterende blind vej, som er beliggende i et udbygget sommerhusområde. Vendepladsen skal være 10 x 10 meter stor, i alt 100 m².

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 23. februar 2004.03.01

Århus Amt, Natur & Miljø, har meddelt, at det kan anbefales, at der gives tilladelse til det ansøgte. Endvidere har Amtet meddelt, at der er blevet foretaget en biologisk vurdering af området, hvilket ikke har givet anledning til problemer i forhold til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Under hensyn til, at der er tale om et beskedent areal, som i dag er delvis tilgroet med træer, samt under hensyn til, at vendepladsen ligger i umiddelbar tilknytning til sommerhusområde og i den yderste udkant af fredningen, finder Fredningsnævnet ikke, at det ansøgte kan anses for at være i strid med fredningens formål.

Nævnet meddeler herefter i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte på vilkår, at arealet ikke bebygges og alene befæstes med grus eller lignende.

1211/12-0001

Med venlig hilsen

P. Holkmann Olsen

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

For behandling af klager, der indbringes for Naturklagenævnet, betales et gebyr på 500 kr.

Gebyret skal indbetales til Naturklagenævnet, Fredriksborggade 15, 1360 København K.

Såfremt Naturklagenævnet ikke ved modtagelsen af en klage har modtaget gebyret, fastsætter Naturklagenævnet en frist for indbetalingen af beløbet. Indbetales gebyret herefter ikke inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Klageberettigede er:

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra dato, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-743-8-03)

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Bo Ryge Sørensen, Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Anders Henriksen, Lysemosen 35, Grauballe, 8600 Silkeborg

Silkeborg Kommune, Rådhuset, Søvej 1, 8600 Silkeborg (j.nr. 1.02.05G01).

Den 5. december 2012

FN 2012.68: Ansøgning fra Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen om lovliggørelse og placering af skurvogn, halvtag, beplantning og terrasse på ejendommene matr. nr. 212h og 212q Silkeborg Markjorder beliggende Herningvej 27c, 8600 Silkeborg

Fredningsnævnet har den 1. juni 2012 modtaget en udtalelse fra Silkeborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen om lovliggørelse og placering af skurvogn, halvtag, beplantning og terrasse på ejendommene matr. nr. 212h og 212q Silkeborg Markjorder beliggende Herningvej 27c, 8600 Silkeborg.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer er ikke tilladt. Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker en ændring af bygningens ydre fremtræden. Der må ikke anbringes campingvogne og lignende.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal ske lovliggørelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 6. november 2012 og har herefter besluttet at meddele dispensation i relation til ét halvtag med tilhørende plankeværk og terrasse og ikke at meddele dispensation i relation til ét halvtag, skurvogn og beplantning. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 10. december 1980 fredede Overfredningsnævnet arealer ved Ørnsø. Det er anført, at fredningens formål er, at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og af fugle- og insektlivet i området, at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold, og at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

Fredningsbestemmelserne fastlægger i øvrigt bl.a., at der ikke må foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse. Der må heller ikke foretages ombygning af

eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden. Der må ikke anbringes campingvogne og lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger og heller ikke anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master. Bortset fra sædvanlige husdyrhegn må hegn kun opsættes med fredningsnævnets tilladelse.

I Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens brev af 2. april 2012 til Silkeborg er anført følgende:

”Til orientering har vi indgået en tinglyst forpagtningsaftale af matr. nr. 212h, Silkeborg Markjorde. Denne aftale er gældende fra den 1. december 2006 og løber uopsigelig i 30 år fra denne dato. Vi indgik denne forpagtningsaftale, da vi gerne vil beskytte dyrelivet i området, og har brugt mange resurser på at bevare og beskytte både dyre – og fugleliv.

Ved indgåelse af forpagtningsaftalen, var opstat skurvogn på ca. 20 m², som blev brugt til opbevaring af div. landbrugsredskaber, ligesom der var opsat div. bygninger på samlet ca. 35 – 40 m², og div. læhegn i træ.

Som ejeren af matriklen har oplyst, har disse bygninger mv. stået på marken i op til 40 år. Vi har efterfølgende fjernet disse bygninger, sammen med adskillige gamle søm besatte hegns-pæle og enorme mængder af både alm. trådhegn og pigtrådshegn.

Bekræftelse af disse forhold, er af ejer matr. nr. 212h, Silkeborg Markjorde, Verner Nygaard Pedersen, vedlagt i form af en Bekræftelse af 2. april 2012.

Vi har til erstatning for disse bygninger, skurvogn mv. opsat en mindre skurvogn lige indenfor skellet på matrikel 212h, Silkeborg Markjorde, i umiddelbart nærhed af vores sommerhus på Herningvej 27 C, 8600 Silkeborg. Skurvognen bruges til opbevaring af div. landbrugs – og haveredskaber til vedligeholdelse af matriklen. Denne skurvogn er behandlet, så den fremstår med samme udtryk som sommerhuset.

Af fredningen fremgår, at man må opsætte læskure for kreaturer, samt at ejeren af det fredede område må opsætte campingvogne, telte mv. i nærheden af ejendommens bygninger.

Ved anlæggelse af stien omkring Ørnsø, blev vi bedt om at flytte et brændeskur et par meter ind på matriklen, hvilket vi har gjort. En del træer mod jernbanen blev fjernet ved etablering af stien, hvorfor vi efterfølgende har plantet 6 træer, som på ingen måde udligner den fjernede beplantning.

Hvad angår skilt med ”Privat Ingen adgang” er dette skilt opsat på vores forpagtede matr. nr. 212h, Silkeborg Markjorde. Vi har dyrket hø på matriklen, hvilket dog ikke har været muligt under arbejdet med etablering af stien. Her i 2012 skal vi have fårehold på matriklen.”

I den omtalte bekræftelse af 2. april 2012 har Verner Nygaard Pedersen anført, at der ved forpagtningsaftalens indgåelse var opstat skurvogn på ca. 20 m², som blev brugt til opbevaring af have – og landbrugsredskaber, at der flere steder var opsat diverse bygninger på samlet 35 – 40 m², og at der var opsat et læhegn i træ. Det er videre anført, at bygningerne var på matriklen, da han købte

ejendommen, og at de har stået der i mindst 40 år. Det er endelig anført, at bygningerne, skurvognen og læhegnet ikke blev fjernet af ham, da forpagtningsaftalen blev indgået.

Den 1. juni 2012 modtog fredningsnævnet følgende fra Silkeborg Kommune:

"Silkeborg Kommune har modtaget en ansøgning om efterfølgende tilladelse til at opstille en skurvogn og foretage beplantning på matr. nr. 212h Silkeborg Markjorder. Det ansøgte er foretaget af Per og Bente Statager, Lyngvej 36, 8600 Silkeborg, der ejer sommerhuset med adressen Herningvej 27c, Lysbro, 8600 Silkeborg, som er naboejendom til matr. nr. 212. Skurvognen og beplantningen findes øst for sommerhuset. Der er desuden opført to halvtage mod Ørnsøstien og en terrasse mod søen.

Beliggenhed:

Fredningen

Ejendommen ligger inden for fredningen af arealer ved Ørnsø, Overfredningsnævnets kendelse af 10. december 1980.

Fredningens formål er ifølge kendelsens § 1:

- 1) at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og af fugle- og insektlivet i området.
- 2) at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold og
- 3) at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

§ 2. Bevaring.

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

Ifølge fredningens bestemmelser gælder om bebyggelse:

"Det følger af §2, at der inden for det fredede område ikke må opføres ny bebyggelse (herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse). Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden."

Ifølge fredningens bestemmelser gælder om beplantning:

"Det følger af §2, at nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning ikke er tilladt og heller ikke på arealer, der er eller bliver dækket af selvsået trævækst af skovlignende træer."

Ansøgningen

Kommunen modtog 20. marts 2012 en anmeldelse om, at der er opsat skur og skurvogn samt plantet grantræer på ejendommen inden for fredet område.

Kommunen har efterfølgende modtaget en ansøgning fra ejerne om at bibeholde skurvognen og grantræerne. Ejerne oplyser, at de har tinglyst en 30-årig forpagtningsaftale på matr. nr. 212h Silkeborg Markjorder gældende fra 2006. Da aftalen blev indgået, var der en 20 m²'s skurvogn på arealet til opbevaring af materiel på matriklen, og der var diverse andre bygninger på i alt 35 – 40 m². Ejeren af matrikel 212h har oplyst, at disse bygninger har stået på marken i op til 40 år. Bygningerne er fjernet sammen med diverse affald i form af gammelt hegn mv. Skurvognen er opsat til erstatning for disse bygninger til opbevaring af div. landbrugs- og haveredskaber til vedligeholdelse af matriklen. Den har samme farve og udtryk som sommerhuset. Ejerne oplyser desuden, at de ved anlæggelse af Ørnsøstien blev bedt om at flytte et brændeskur et par meter ind på matriklen, hvilket er gjort. Ved anlæggelsen af stien blev en del træer mod jernbanen fjernet, hvorfor der er plantet 6 træer.

Der er opsat et skilt med "Privat ingen adgang" ved matr. 212h. Ejerne oplyser, at marken før har været brugt til hø, og i 2012 forventes færehold på matriklen.

Kommunens bemærkninger

Der er ifølge BBR tale om en sommerhusejendom med boligareal på 80 kvm, samlet bebygget areal 101 kvm med 21 kvm carport, 24 kvm overdækkede arealer og 61 kvm kælder. Fredningsnævnet har 12. marts 2002 meddelt tilladelse til opførelse af sommerhuset (nævnets j. nr. 10/2002) på 80 m² som erstatning for de eksisterende bygninger. Tilladelsen blev givet på vilkår om mørke jordfarver, brøstning på vinduesparti samt at en overdækket terrasse skulle forblive åben.

Det ansøgte omfatter opstilling af en sortmalet skurvogn på ca. 18 m², der er placeret på nabomatriklen 212h Silkeborg Markjorder. Skurvognen står knap 10 m fra sommerhuset på langs af Ørnsøstien. Nær skurvognen og langs stien er plantet en række grantræer, og mod Ørnsøstien er placeret to halvtage. På søsiden af sommerhuset er der mellem 2008 og 2010 anlagt en terrasse på ca. 75 m².

Det er kommunens vurdering, at skurvognen i udformningen er tilpasset sommerhuset, og at den med funktion som et mindre udhus kan accepteres til opbevaring af havemøbler mv. Den må dog ikke indrettes som eller anvendes til beboelse.

Skurvognen bør dog flyttes, så den står på samme matrikel som sommerhuset, idet der ikke bør tillades opført bebyggelse på den bygningsløse matr. nr. 212h. Den bebyggelse, der tidligere har været på denne ejendom bestod ifølge ansøger af skurvogn og diverse skure, er fjernet for år tilbage og kan ikke begrunde opførelse af nye bygninger på matriklen. Den nuværende placering af skurvognen på langs af Ørnsøstien hindrer desuden udsigten ud over det fredede område og søen set fra stien. Skurvognen bør derfor placeres vinkelret på stien og på samme matrikel som sommerhuset.

Grantræerne hindrer ligeledes på sigt udsigten og bør fjernes. Beplantning i tilknytning til sommerhuset bør kun finde sted i det hidtidige haveanlæg omkring sommerhuset og ikke på matr. nr. 212h Silkeborg Markjorder.

Der er med kommunens accept, i forbindelse med anlæg af Ørnsø-stien, opført et plankeværk og flyttet et halvtag (brændeskuret) mellem sommerhuset og stien. Dette kræver også Fredningsnævnets tilladelse, hvilket kommunen ikke var opmærksomme på ved opførelsen/flytningen. Halvtaget står på samme matrikel som sommerhuset og er en let og åben bygning, der ikke hindrer udsyn ud over de fredede arealer og Ørnsø. Der er desuden opført yderligere et halvtag, hvor størsteparten står på nabomatriklen 212h.

Kommunen kan anbefale en efterfølgende tilladelse til plankeværket og det østligste halvtag, idet de afskærmer sommerhuset mod jernbanen og færdslen på Ørnsø stien. Det vestligste halvtag, der står på matr. 212h bør fjernes. Der er efter kommunens vurdering ikke behov for så mange halvtage på en sommerhusejendom, og bebyggelse til sommerhuset bør ske på samme matrikel som sommerhuset (matr. 212q).

Terrassen mod søen er udført inden for havearealet, men den er temmelig stor. Vi anbefaler, at nævnet på en besigtigelse vurderer terrassens og de øvrige anlægs påvirkning af det fredede landskab.

./. Ansøgning, kommunens besigtigelsesnotat og luftfotos fra perioden 2006 – 2010 vedlægges til Fredningsnævnets behandling.

Andre tilladelser

Skurvognen kræver tilladelse efter planlovens § 35 (landzonebestemmelserne), dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 (søbeskyttelseslinie) og § 17 (skovbyggelinie) samt evt. byggetilladelse. Halvtaget kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 17. Grantræerne kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16, idet de ikke er plantet i havearealet. Terrassen kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16.

Kommunen vurderer, at der bør meddeles afslag efter planlovens § 35 og naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 17 til skurvognen med den nuværende placering, samt at der bør meddeles afslag efter søbeskyttelseslinien til beplantningen og det vestlige halvtag.

Skurvogn kan evt. tillades flyttet til samme matrikel som sommerhuset (212q Silkeborg Markjorder). Beplantningen kan evt. flyttes til havearealet på matr. 212q.”

Ved brev af 11. juni 2012 til fredningsnævnet anførte Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen herefter følgende som kommentar på Silkeborg Kommunes udtalelse af 1. juni 2012:

”Vedr. anvendelse af marken matr. 212h

Marken har, siden vi indgik en 30 – årig forpagtningsaftale, været brugt til hø – slåning. Dette har vi midlertidig været nødsaget til at indstille under anlæggelse af stien, hvor Silkeborg Kommune har brugt marken som opbevaringsplads til arbejdsredskaber, køretøjer samt materialer i form af store bunker af sand, stabilt grus, broer mv.

Det har naturligvis været vores hensigt at genoptage hø – slåning her i 2012, når Silkeborg Kommune var færdig med at anlægge stien.

Vi forventer imidlertid fremtidig fårehold på marken matr. 212h, hvilket vi har drøftet med Poul Erik Thystrup fra Silkeborg Kommune.

Vedr. tidligere bygninger og skurvogn:

Matr. nr. 212h har ikke været ”bygningsløs” i over 40 år, hvilket ejeren Verner Pedersen har bekræftet. De tidligere bebyggelser på matr. 212h blev fjernet umiddelbart før, omtalte skurvogn blev opstillet, og ikke år før skurvognen blev opstillet.

Skurvognen skal ikke bruges til opbevaring af havemøbler eller lign., men til opbevaring af redskaber til vedligeholdelse af marken, hvorfor vi finder den rette placering bør være på marken matr. 212h.

Med en placering, hvor de tidligere bygninger stod, vil den skærme udsynet/udsigten for brugere af stien meget mere, end med den nuværende placering tæt på vores sommerhus.

Fotos, taget fra stien den 8. juni 2012, viser, at der ikke er udsigt til søen fra stien, på det sted hvor skurvognen er placeret.

Vedr. hensyn til fredningen:

Vi indgik udelukkende en forpagtningsaftale af matr. 212h, for, til glæde for både os selv, naboer, og ikke mindst dyrelivet, for at bevare og forbedre betingelserne for et godt dyre – og fugleliv. I de forløbne år, har vi brugt rigtig mange kræfter og penge på at bevare og beskytte dyre – og fuglelivet her.

Vedr. terrasse på matr. Herningvej 27C

Der er ikke tale om en nyanlagt terrasse, men om udvidelse af en eksisterende terrasse. Den eksisterende terrasse er også synlig på det foto fra 2006, som Silkeborg Kommune har vedlagt. Vi kontaktede Silkeborg Kommune inden denne udvidelse blev foretaget, med en forespørgsel om, hvorvidt vi skulle ansøge om dette på adressen Herningvej 27C.

Svaret var, at en udvidelse af en terrasse skulle vi ikke ansøge om.

Vi har ikke på noget tidspunkt drøftet vores terrasse med hverken Helene D. Clausen eller

Poul Erik Thystrup. Derfor overrasker bemærkningerne om terrassen os meget. Den er udvidet i god tro, og under hensyn til det omgivende terræn, ligesom vi i øvrigt bestræber os på at vise størst muligt hensyn til naturen og naboerne omkring os.

Vedr. "det vestlige halvtag"

Vi har efter kommunens anvisninger flyttet et brændeskur de krævede meter ind på matr. 212 h. da stien skulle anlægges.

Vedr. grantræer langs hegn

Der er fjernet træer på matriklen, hvor de grantræer er placeret, bl.a. store hyldebær træer."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 6. november 2012, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren Bente Marie Andersen, Silkeborg Kommune ved Helene Clausen og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Ole Nielsen.

Bente Marie Andersen foreviste skurvogn, to halvtage, seks grantræer og terrassen. Hun oplyste, at rækværket og halvtage er placeret efter anvisninger fra medarbejdere ved Silkeborg Kommune. Da de forpagtede naboejendommen, fjernede de nogle gamle skure eller sommerhuse og satte skurvognen op. Skurvognen er til opbevaring af ting og sager bl.a. vildtfoder. De indgik forpagtningsaftalen, fordi de ikke kunne få lov til at købe naboejendommen. Terrassen blev udvidet vist nok i 2009. De havde forinden ringet til kommunen og fået at vide, at udvidelsen ikke krævede tilladelse. Grantræerne er plantet for at værne om privatlivets fred.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Ørnsø er en fredning, hvorefter området skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer er ikke tilladt. Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker en ændring af bygningens ydre fremtræden. Der må ikke anbringes campingvogne og lignende.

Placering af en skurvogn, opførelse af halvtage med tilhørende plankeværk, plantning af grantræer og udvidelse af terrassen forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Efter besigtigelsen og de øvrige oplysninger i sagen lægger fredningsnævnet til grund, at skurvognen, de seks grantræer og det ene halvtage med tilhørende plankeværk i hvert fald delvist er placeret på matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder, der ikke ejes af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen, men derimod af Verner Pedersen. Det må imidlertid lægges til grund, at Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen har forpagtet ejendommen af Verner Pedersen og har opsat skurvognen og halvtaget med tilhørende plankeværk samt plantet grantræerne på ejendommen. På den baggrund finder fredningsnævnet at kunne behandle også denne del af sagen.

På baggrund af besigtigelsen og oplysningerne om baggrunden for placeringen af halvtaget med tilhørende plankeværk på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom meddeles der dispensation og sker således lovliggørelse af halvtaget med tilhørende plankeværk på ejendommen Herningvej 27c.

Efter besigtigelsen og sagens oplysninger og da der på ejendommen i forvejen var en terrasse, hvis udvidelse ud i terrænet ikke skønnes at medføre en anden oplevelse af det fredede område set fra Ørnsø, meddeles der endvidere dispensation og sker således lovliggørelse af terrassens udvidelse.

I relation til skurvognen bemærker fredningsnævnet, at ejendommen matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder er ubebygget og bruges af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen til dyrkning af hø og/eller fårehold. Det kan derfor ikke tillægges betydning, at der tidligere har været bebyggelse på ejendommen.

Om halvtaget med tilhørende plankeværk bemærker fredningsnævnet, at der i forvejen er et sådant på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom.

I relation til grantræerne bemærker fredningsnævnet, at et ønske om at beskytte indkig på ejendommen ikke kan begrunde plantning af grantræerne på naboejendommen.

På denne baggrund og da både skurvognen, grantræerne og halvtaget med plankeværk hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, meddeles der således ikke dispensation og sker ikke lovliggørelse af halvtag med tilhørende plankeværk på matr.nr. 212h, seks grantræer og skurvogn.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkræv-

ning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kon-
tanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbe-
handlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Bente og Peter Statager, mail@statager.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Silkeborg, silkeborg@dn.dk
Silkeborg Kommune, hdc@silkeborg.dk
Naturstyrelsen Aarhus, aar@nst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, silkeborg@dof.dk
Verner Nygaard Pedersen, Hedehusvej 1, 8600 Silkeborg

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

19. december 2013 • J.nr.: NMK-522-00133 • Ref.: MEH-NMKN

AFGØRELSE

i sag om lovliggørelse og placering af skurvogn, halvtag og beplantning i Silkeborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. december 2012 om afslag til lovliggørelse af skurvogn, halvtag og beplantning på matr.nr. 212 h og 212q Silkeborg Markjorder, beliggende Herningvej 27c i Silkeborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har i afgørelsen dels meddelt tilladelse til bibeholdelse af halvtag med tilhørende plankeværk og udvidelse af terrasse på matr.nr. 212q dels afslag til bibeholdelse af skurvogn samt halvtag med tilhørende plankeværk og beplantning på matr.nr. 212h.

Den del af fredningsnævnets afgørelse, der vedrører afslag til bibeholdelse af skurvogn samt halvtag med tilhørende plankeværk og beplantning på matr.nr. 212h er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren af matr.nr. 212q.

Sagens oplysninger

Ejendommen matr.nr. 212q, der er på 2303 m², ligger i landzone og benyttes til sommerhus og er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø i Silkeborg Kommune.

Endvidere er ejendommen omfattet af naturbeskyttelseslovens § 16 (søbeskyttelseslinje) og § 17 (skovbyggelinje).

Fredningens formål er at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og det betydelige fugle- og insektliv i området, at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold samt at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

Det fremgår bl.a. af fredningen, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning samt nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøns kulturer er ikke tilladt. Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne, master og lignende, ligesom der ikke må anbringes campingvogne og lignende eller ske teltslagning. Bortset fra sædvanligt husdyrhegn må hegn kun opsættes med fredningsnævnets tilladelse. Endvidere må der ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden. Endelig fremgår det vedrørende arealernes drift og pleje, at arealerne må anvendes som hidtil, således at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsætte, hvorimod udyrkede arealer ikke må opdyrkes.

Ejendommens eksisterende bebyggelse består efter det oplyste af et sommerhus på 80 m², en carport på 21 m² og 24 m² overdækkede arealer. Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 12. marts 2002 meddelt tilladelse til opførelse af sommerhuset på 80 m² som erstatning for de daværende bygninger. Tilladelsen blev meddelt på vilkår om anvendelse af mørke jordfarver, brøstning på vinduesparti samt, at en overdækket terrasse skulle forblive åben.

Ejendommens ejer har forpagtet nabomatriklen matr.nr. 212h på ca. 1,9 ha.

Silkeborg Kommune modtog den 20. marts 2012 en anmeldelse om, at der uden fredningsnævnets tilladelse var placeret en skurvogn og et brændeskur samt plantet grantræer i området.

Kommunen har efterfølgende modtaget en ansøgning fra ejeren af matr.nr. 212q om at bibeholde skurvognen, brændeskuret og grantræerne. Ejeren oplyser, at de har indgået og tinglyst en 30-årig forpagtningsaftale om matr.nr. 212h gældende fra 2006. Da aftalen blev indgået, var der en skur-

vogn på 20 m² på arealet til opbevaring af materiel samt diverse andre bygninger på i alt 35-40 m². Ejeren af det forpagtede areal (matr.nr. 212h) har oplyst, at disse bygninger har stået på marken i op til 40 år. Bygningerne er nu fjernet sammen med diverse affald i form af gammelt hegn m.v. Ejeren af matr.nr. 212q har opsat skurvognen til erstatning for de tidligere bygninger til opbevaring af landbrugs- og haveredskaber til vedligeholdelse af matriklen. Vognen har samme farve og udtryk som sommerhuset. Endvidere oplyses det, at ejeren af matr.nr. 212q i forbindelse med Silkeborg Kommunes anlæggelse af Ørnsøstien blev bedt om at flytte et brændeskur et par meter ind på matriklen, hvilket er gjort. Endvidere blev en del træer mod jernbanen fjernet, hvorfor der er plantet 6 nye træer. Endelig oplyses det, at der er opsat et skilt med "Privat ingen adgang" ved matr.nr. 212h, og at marken før har været brugt til hø, og at der i 2012 forventes fårehold på matriklen.

Silkeborg Kommune har til fredningsnævnet udtalt, at den opstillede skurvogn er en sortmalet vogn på ca. 18 m², der er placeret på matr.nr. 212h og ca. 10 meter fra sommerhuset på matr.nr. 212q på langs af Ørnsøstien. Nær skurvognen og langs stien er plantet en række grantræer og mod stien er placeret to halvtage. Endvidere er der på søsiden af sommerhuset mellem 2008 og 2010 anlagt en terrasse på ca. 75 m².

Kommunen vurderer, at skurvognen i udformningen er tilpasset sommerhuset, og at den med funktion som et mindre udhus kan accepteres til opbevaring af havemøbler m.v., men den må ikke indrettes som eller anvendes til beboelse. Kommunen finder dog, at skurvognen bør flyttes, således at den står på samme matrikel som sommerhuset, idet der ikke bør tillades opført bebyggelse på den bygningsløse matr.nr. 212h. Den bebyggelse, der tidligere har været på matr.nr. 212h er fjernet år tilbage og kan, efter kommunen opfattelse, ikke begrunde opførelse af nye bygninger på matriklen. Den nuværende placering af skurvognen på langs af Ørnsøstien hindrer, efter kommunen vurdering, udsigten ud over det fredede område og søen set fra stien. Kommunen finder derfor, at skurvognen bør placeres vinkelret på stien og på samme matrikel som sommerhuset.

Vedrørende grantræerne finder kommunen, at de på sigt vil hindre udsigten og bør fjernes. Beplantning i tilknytning til sommerhuset bør kun finde sted i det hidtidige haveanlæg omkring sommerhuset og ikke på matr.nr. 212h.

Endvidere oplyser kommunen, at der i forbindelse med anlæg af Ørnsøstien med kommunens accept er opført et plankeværk og flyttet et halvtage (brændeskuret) mellem sommerhuset og stien. Disse forhold kræver også fredningsnævnets tilladelse, hvilket kommune ikke var opmærksom på. Halvtaget står på samme matrikel som sommerhuset og er en let og åben bebyggelse, der ikke hindrer udsyn ud over de fredede arealer og Ørnsø. Der er desuden opført endnu et halvtage, hvor størstedelen står på matrikel 212h.

Kommunen kan anbefale en lovliggørende tilladelse til plankeværket og det østlige halvtage, idet de afskærmer sommerhuset mod jernbanen og færdslen på Ørnsøstien. Det vestlige halvtage, der står på matr.nr. 212h bør fjernes. Der er, efter kommunens vurdering, ikke behov for så mange halvtage på en sommerhusejendom, og bebyggelse til sommerhuset bør ske på samme matrikel som huset (matr.nr. 212q). Terrassen mod søen er udført inden for havearealet men er temmelig stor. Kommunen anbefaler, at fredningsnævnet på en besigtigelse vurderer terrassen og de øvrige anlægs påvirkning af det fredede landskab.

Endelig vurderer kommunen, at der bør meddeles afslag efter planlovens § 35 og naturbeskyttelseslovens §§ 16 (søbeskyttelseslinjen) og 17 (skovbyggelinjen) til skurvognen med den nuværende placering, samt at der bør meddeles afslag efter § 16 til beplantningen og det vestlige halvtag. Skurvognen og beplantningen kan eventuelt flyttes til matr.nr. 212q.

Ejeren af matr.nr. 212q har til fredningsnævnet bemærket, at de har været nødsaget til at indstille den hidtidige brug til hø-slåning af matr.nr. 212h i forbindelse med kommunens anlæggelse af stien, idet kommunen har brugt marken som opbevaringsplads til arbejdsredskaber, køretøjer samt materiale i form af store bunker af sand, stabilt grus, broer m.v. Det har naturligvis været hensigten at genoptage hø-slåning i 2012, når stien er færdig og ejeren forventer fremtidig fårehold på marken på matr.nr. 212h, hvilket er drøftet med Silkeborg Kommune.

Endvidere er det oplyst, at matr.nr. 212h ikke – som anført af kommunen – har været bygningsløs i over 40 år, hvilket er bekræftet af matriklens ejer. De tidligere bebyggelser på matr.nr. 212h blev fjernet umiddelbart før omtalte skurvogn blev opstillet, og ikke år før skurvognen blev opstillet. Skurvognen skal ikke som anført af kommunen bruges til havemøbler o.lign. men til opbevaring af redskaber til vedligeholdelse af marken, hvorfor den rette placering må være på marken. Med en placering hvor de tidligere bygninger stod, vil vognen skæmme udsynet/udsigten for brugere af stien meget mere end den nuværende placering tæt på sommerhuset.

Endelig er det oplyst, at forpagtningsaftalen udelukkende blev indgået for at bevare og forbedre betingelserne for et godt dyre- og fugleliv til glæde for både ejeren af matr.nr. 212q, naboer og ikke mindst dyrelivet, og der er i de forløbne år brugt rigtig mange kræfter og penge på at bevare og beskytte dyre- og fuglelivet i området.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 6. november 2012 besigtiget ejendommen med deltagelse af ejeren af matr.nr. 212q, Silkeborg Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Under besigtigelsen blev skurvognen, to halvtage, seks grantræer og terrassen forevist af ejeren, der oplyste, at rækværket og halvtage er placeret efter anvisninger fra Silkeborg Kommune. Endvidere blev det oplyst, at ejeren i forbindelse med, at de forpagtede naboejendommen, fjernede nogle gamle skure eller sommerhuse og satte skurvognen op. Skurvognen er til opbevaring af ting og sager, herunder vildtfoder. Ejeren indgik forpagtningsaftalen fordi de ikke kunne få lov til at købe naboejendommen. Terrassen blev vist nok udvidet i 2009 efter, at de havde ringet til kommunen og fået af vide, at udvidelsen ikke krævede tilladelse. Endelig blev det oplyst, at grantræerne er plantet for at værne om privatlivets fred.

Af fredningsnævnets afgørelse fremgår bl.a.:

"Efter besigtigelsen og de øvrige oplysninger i sagen lægger fredningsnævnet til grund, at skurvognen, de seks grantræer og det ene halvtag med tilhørende plankeværk i hvert fald delvist er placeret på matr.nr. 212 h Silkeborg Markjorder, der ikke ejes af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen men derimod af Verner Pedersen. Det må imidlertid lægges til grund, at Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen har forpagtet ejendommen af Verner Pedersen og har opsat skurvognen og halvtaget med tilhørende plankeværk samt plantet grantræerne på ejendommen. På den baggrund finder fredningsnævnet at kunne behandle også denne del af sagen.

På baggrund af besigtigelsen og oplysningerne og baggrunden for placeringen af halvtaget med tilhørende plankeværk på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom meddeles der dispensation og sker således lovliggørelse af halvtaget med tilhørende plankeværk på ejendommen Herningvej 27c.

Efter besigtigelsen og sagens oplysninger og da der på ejendommen i forvejen var en terrasse, hvis udvidelse ud i terrænet ikke skønnes at medføre en anden oplevelse af det fredede område set fra Ørnsø, meddeles der endvidere dispensation og sker således lovliggørelse af terrassens udvidelse.

I relation til skurvognen bemærker fredningsnævnet, at ejendommen matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder er ubebygget og bruges af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen til dyrkning af hø og/eller fårehold. Det kan derfor ikke tillægges betydning, at der tidligere har været bebyggelse på ejendommen.

Om halvtaget med tilhørende plankeværk bemærker fredningsnævnet, at der i forvejen er et sådant på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom.

I relation til grantræerne bemærker fredningsnævnet, at et ønske om at beskytte indkig på ejendommen ikke kan begrunde plantning af grantræerne på naboejendommen.

På denne baggrund og da både skurvognen, grantræerne og halvtaget med plankeværk hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, meddeles der således ikke dispensation og sker ikke lovliggørelse af halvtag med tilhørende plankeværk på matr.nr. 212h, seks grantræer og skurvogn."

Klager har oplyst, at fredningsnævnet i sin tid i 2002 i forbindelse med sagen om opførelse af et nyt sommerhus på matr.nr. 212q under besigtigelsen gik forkert og gik ned til søen ved det tidligere sommerhus og skurvogn på matr.nr. 212h, og således var af den fejlagtige opfattelse, at det var dette sommerhus, der skulle reableres/erstattes. Dette faktum har, efter klagers opfattelse, betydning for skurvognen, idet ejeren af matr.nr. 212h i 1980 anvendte skurvognen ved søen til landbrugsmæssig drift til læskur til kvæg og til opmagasinering af hø og maskinel.

Klager har endvidere navnlig anført, at skurvognen bør kunne bibeholdes idet den er en nødvendig del af den fortsatte drift til landbrugsmæssige formål, som netop er tilladt/beskyttet i forbindelse med fredningen i 1980. Skurvognen er til afløsning af eksisterende skurvogne, som var eksisterende i 1980 ved fredningen – og som siden i hvert fald 1960 – måske tidligere – har stået på arealet. Endvidere finder klager, at den nuværende placering er langt mindre skæmmende end den oprindelige placering tæt ved søen, hvor de tidligere skure (jernbanevogne) var placeret.

Vedrørende brændeskuret henviser klager til, at skuret ligger delvist på egen grund og med en placering, der er anvist af Silkeborg Kommune. Skuret er på behørig vis indpasset tæt på og i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på egen grund, og klager finder i den sammenhæng ikke, at det kan have nogen betydning, at der findes andre halvtage på egen ejendom.

Som begrundelse for at bevare placeringen af de seks grantræer anfører klager, at træerne er til naturlig afløsning af 10-15 træer, som Silkeborg Kommune fældede i forbindelse med anlæggelse af stien og netop er plantet for at undgå gener for almenheden.

Endelig anmoder klager om alternativt at opstille skurvognen og brændeskuret på egen grund som anbefalet af Silkeborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Indledningsvist bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet kun kan tage stilling til den konkrete ansøgning om lovliggørelse af de eksisterende forhold. Nævnet kan således ikke i denne sag tage stilling til en alternativ opstilling af skurvogn og brændeskur på matr.nr. 212q. En eventuel ansøgning herom skal indsendes til fredningsnævnet. Det bemærkes i den forbindelse, at fredningsnævnet ikke har afvist andre placeringer, herunder den i klagen anførte placering på matr.nr. 212q.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af fredningskendelsen, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, og at der ikke må opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne, mater og lignende, ligesom der ikke må anbringes campingvogne og lignende eller ske teltslagning. Der må endvidere ikke ske nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntskulturer.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse vurderet, at skurvognen, halvtaget og beplantningen hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og at der dermed ikke kan meddeles dispensation fra fredningens bestemmelser.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering.

Nævnet lægger vægt på, at de foretagne indgreb kan virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab i strid med de hensyn fredningen skal varetage, og de af klager anførte forhold ændrer ikke herved. Det er endvidere indgået i vurderingen, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet hermed Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. december 2012 om afslag til lovliggørelse af skurvogn, halvtag og beplantning.

Lars Busck
Fredningskonsulent

/

Mette Hemmingsen
Fuldmægtig, cand.jur.

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, FN 2012/68, marh@domstol.dk; midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk
- Advokatfirmaet Brockstedt Kaalund, Att.: advokat Tom Jensen, Sags nr.: 25-120077-TJE, info@bklaw.dk; tje@bklaw.dk; jda@bklaw.dk
- Bente og Per Statager Andersen, mail@statager.dk; per@statager.dk; bente@statager.dk
- Silkeborg Kommune, Sags nr.: 12/22237, teknisk@silkeborg.dk; kommunen@silkeborg.dk; hdc@silkeborg.dk

og pr. brev til:

- Verner Nygaard Pedersen, Hedehusvej 1, 8600 Silkeborg

Den 15. juli 2014

FN 2014.83: Genbehandling af lovliggørelse

Fredningsnævnet traf den 5. december 2012 afgørelse i relation til ejendommene matr. nr. 212h og 212q Silkeborg Markjorder beliggende Herningvej 27c, 8600 Silkeborg. I afgørelsen blev anført følgende begrundelse og konklusion:

"Fredningen af arealer ved Ørnsø er en fredning, hvorefter området skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer er ikke tilladt. Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker en ændring af bygningens ydre fremtræden. Der må ikke anbringes campingvogne og lignende.

Placering af en skurvogn, opførelse af halvtage med tilhørende plankeværk, plantning af grantræer og udvidelse af terrassen forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Efter besigtigelsen og de øvrige oplysninger i sagen lægger fredningsnævnet til grund, at skurvognen, de seks grantræer og det ene halvtage med tilhørende plankeværk i hvert fald delvist er placeret på matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder, der ikke ejes af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen, men derimod af Verner Pedersen. Det må imidlertid lægges til grund, at Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen har forpagtet ejendommen af Verner Pedersen og har opsat skurvognen og halvtaget med tilhørende plankeværk samt plantet grantræerne på ejendommen. På den baggrund finder fredningsnævnet at kunne behandle også denne del af sagen.

På baggrund af besigtigelsen og oplysningerne om baggrunden for placeringen af halvtaget med tilhørende plankeværk på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom meddeles der dispensation og sker således lovliggørelse af halvtaget med tilhørende plankeværk på ejendommen Herningvej 27c.

Efter besigtigelsen og sagens oplysninger og da der på ejendommen i forvejen var en terrasse, hvis udvidelse ud i terrænet ikke skønnes at medføre en anden oplevelse af det fredede område set fra Ørnsø, meddeles der endvidere dispensation og sker således lovliggørelse af terrassens udvidelse.

I relation til skurvognen bemærker fredningsnævnet, at ejendommen matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder er ubebygget og bruges af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen til dyrkning af hø og/eller færehold. Det kan derfor ikke tillægges betydning, at der tidligere har været bebyggelse på ejendommen.

Om halvtaget med tilhørende plankeværk bemærker fredningsnævnet, at der i forvejen er et sådant på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom.

I relation til grantræerne bemærker fredningsnævnet, at et ønske om at beskytte indkig på ejendommen ikke kan begrunde plantning af grantræerne på naboejendommen.

På denne baggrund og da både skurvognen, grantræerne og halvtaget med plankeværk hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, meddeles der således ikke dispensation og sker ikke lovliggørelse af halvtage med tilhørende plankeværk på matr.nr. 212h, seks grantræer og skurvogn."

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede den 19. december 2013 fredningsnævnets afgørelse med følgende begrundelse:

"Indledningsvist bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet kun kan tage stilling til den konkrete ansøgning om lovliggørelse af de eksisterende forhold. Nævnet kan således ikke i denne sag tage stilling til en alternativ opstilling af skurvogn og brændeskur på matr.nr. 212q. En eventuel ansøgning herom skal indsendes til fredningsnævnet. Det bemærkes herved, at fredningsnævnet ikke har afvist andre placeringer, herunder den i klagen anførte placering på matr.nr. 212q.

...

Fredningsnævnet har efter besigtigelse vurderet, at skurvognen, halvtaget og beplantningen hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og at der dermed ikke kan meddeles dispensation fra fredningens bestemmelser.

Nævnet lægger vægt på, at de foretagne indgreb kan virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab i strid med de hensyn fredningen skal varetage, og de af klager anførte forhold ændrer ikke herved. Det er indgået i vurderingen, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet hermed Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. december 2012 om afslag til lovliggørelse af skurvogn, halvtag og beplantning."

Fredningsnævnet har den 24. juni 2014 modtaget følgende udtalelse fra Silkeborg Kommune:

Silkeborg kommune har den 19. juni 2014 deltaget i et dialogmøde med ejerne af matr. nr. 212q Silkeborg Markjorde med adressen Herningvej 27c, 8600 Silkeborg med henblik på en lovliggørelse af forholdene på ejendommen.

Se vedhæftede notat.

På baggrund af de ændrede ejendomsforhold, den ændrede anvendelse af overdækning og ny placering af udhus samt fjernelse af træer, er Silkeborg Kommune indstillet på, at lovliggøre forholdene efter nedenfor beskrevne betingelser.

Forhold på ejendommen

Ejendommen er registeret som fritidshus. Det ligger i landzone mellem jernbanen og Ørnsø umiddelbart udenfor Lysbro.

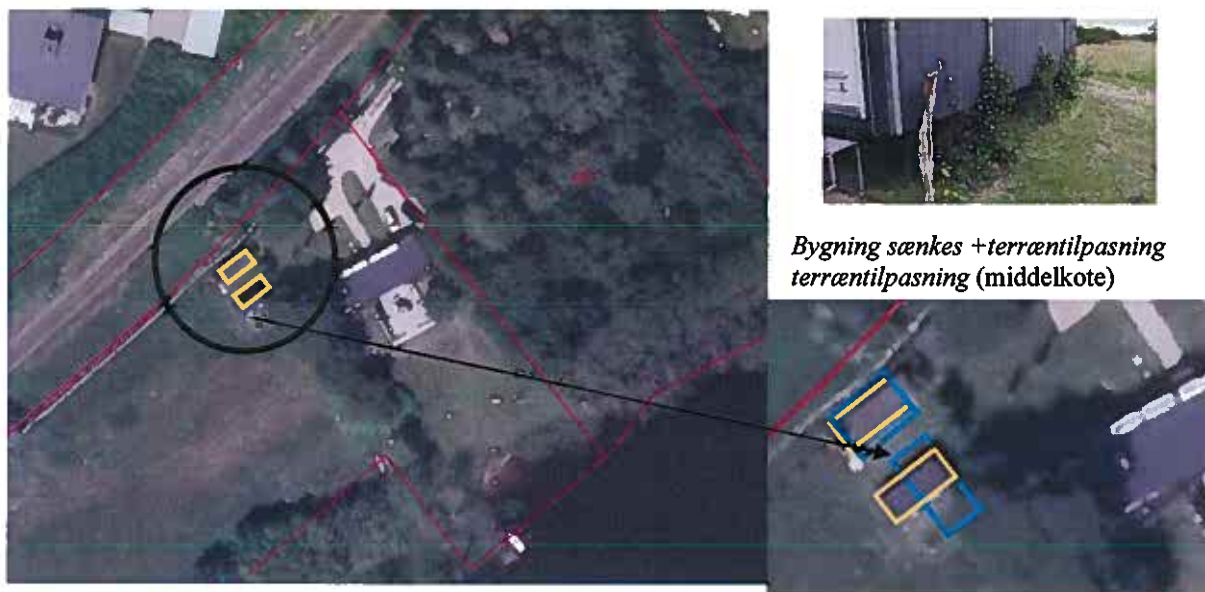

Det bemærkes, at ejendommen er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §16 (søbeskyttelseslinjen) samt Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Matrikel 212q Silkeborg Markjorde omfatter nu også matr. nr. 212h Silkeborg Markjorde, hvorfor alle bygning står på samme matrikel som sommerhuset (matr. nr. 212q Silkeborg markjorde).

Udhus

Udhus rykkes mod øst, så det flugter med overdækning se skitse, hvor den nye placering er indtegnet med lyseblå. Udhuset sænkes 60 cm og placeres i middelkoten indenfor det indtegnede felt. Bygningen vil fremstå i sort farve med sort tagpap.

Bygning sænkes +terræntilpasning
terræntilpasning (middelkote)

Skitse over overdækning og udhusplaceringen med orange og oplæg til ny placering angivet med lyseblå (ikke målfast)

Overdækning

Overdækning fastholdes, og den kan om det ønskes udvides 1 meter mod syd. Overdækningen ønskes fremover anvendt til brænde og som læskur til ejers kommende fårehold.

Bygningen får herved en fremtidig størrelse på 2,90 x 5½ meter og en højde på 2,30. Bygningen vil fremstå i sort farve med sort tagpap”

I det omtalte er det bl.a. anført, at ejendommen efter arealoverførslen har et areal på ca. 2 ha. Udhuset og overdækningen mod vest ønskes lovliggjort. Der er brug for et aflukket udhus til diverse redskaber herunder motorsav og haveredskaber mv. Der er samtidig opstået et behov for en læbygning til et mindre fårehold til afgræsning af eng efter overtagelse af naboejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har ved afgørelsen af 5. december 2012 besluttet ikke at lovliggøre halvtaget med tilhørende plankeværk, da det hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og afgørelsen er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det kan ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningen og udsynet til Ørnsø, at naboejendommen efterfølgende er inddraget under ejendommen, og der skal derfor ske lovliggørelse i overensstemmelse med fredningsnævnets afgørelse af 5. december 2012.

Fredningsnævnet har ligeledes ved afgørelsen af 5. december 2012 besluttet ikke at lovliggøre skurvognen, da den hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og afgørelsen er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det kan ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningsbestemmelserne og udsynet til Ørnsø, at skurvognen drejes og derved reelt kommer til at virke som en hindring af indsigten til ejendommen, hvilket også var formålet med den beplantning, som fredningsnævnet ved afgørelsen af 5. december 2012 ikke meddelte lovliggørende dispensation til, og som efter oplysningerne fra Silkeborg Kommune er fjernet.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation til den ændrede placering af skurvognen, og den skal derfor fjernes.

Fredningsnævnet bemærker i relation til de ændrede ejendomsforhold og et eventuelt fårehold på ejendommen, at der i givet fald er mulighed for med fredningsnævnets forudgående tilladelse at opføre en relevant konstruktion andetsteds, f.eks. langs den beplantning mod Ørnsø, der er langs den sydlige del af den tidligere matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelser kan som udgangspunkt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er dog Natur- og Miljøklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt en klage kan behandles eller skal afvises som følge af, at der reelt tidligere er truffet afgørelse om det samme spørgsmål.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Bente og Peter Statager, bentemarie1305@gmail.com
Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk og silkeborg@dn.dk
Silkeborg Kommune, grybruhn.hansen@silkeborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og silkeborg@dof.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftstraadet.dk
Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Region Midtjylland, kontakt@regionmidtjylland.dk

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

22. januar 2015 • J.nr.: NMK-522-00233 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE

i sag om lovliggørelse og placering af skurvogn og halvtag i Silkeborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 15. juli 2013 om afslag til lovliggørelse af skurvogn og halvtag på ejendommene matr.nr. 212q Silkeborg Markjorder, beliggende Herningvej 27c i Silkeborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger.

Det er i klagen navnlig anført, at skurvognen og halvtaget hverken hindrer det frie udsyn til Ørnsø på grund af terrænforholdene på stedet eller virker som en hindring af indsigten til ejendommen, som anført i fredningsnævnets afgørelse.

Klager er på den baggrund uforstående overfor, at der ikke kan meddeles lovliggørende dispensation til det ansøgte.

Sagens oplysninger

Ejendommen ligger i landzone mellem jernbanen og Ørnsø umiddelbart uden for Lysbro. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø i Silkeborg Kommune.

Fredningen har til formål at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og af fugle- og insektliv i området, at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold og at muliggøre færdsel rundt om søen således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

Det fremgår bl.a. af fredningen, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning samt nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntskulturer er ikke tilladt.

Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne, master og lignende, ligesom der ikke må anbringes campingvogne og lignende eller ske teltslagning. Endvidere må der ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden.

Bortset fra sædvanligt husdyrhegn må hegn kun opsættes med fredningsnævnets tilladelse. Endelig fremgår det vedrørende arealernes drift og pleje, at arealerne må anvendes som hidtil, således at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsætte, hvorimod udyrkede arealer ikke må opdyrkes.

Ejendommen er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 16 (søbeskyttelseslinje) og § 17 (skovbyggelinje).

Ejendommen er bebygget med et sommerhus på 80 m², en carport på 21 m² og 24 m² overdækkede arealer. Fredningsnævnet meddelte den 12. marts 2002 tilladelse til opførelse af sommerhuset på 80 m² som erstatning for de daværende bygninger. Tilladelsen blev meddelt på vilkår om anvendelse af mørke jordfarver, brøstning på vinduesparti samt, at en overdækket terrasse skulle forblive åben.

Den tidligere sag

Silkeborg Kommune modtog den 20. marts 2012 en anmeldelse om, at der uden fredningsnævnets tilladelse var placeret en skurvogn og et brændeskuer (halvtag med plankeværk) samt plantet grantræer på ejendommen.

Kommunen modtog efterfølgende en ansøgning fra ejeren om lovliggørende dispensation til at bibeholde skurvognen, halvtaget og grantræerne. Ejeren oplyste da, at der var indgået og tinglyst en 30-årig forpagtningsaftale om matr.nr. 212h gældende fra 2006. Da aftalen blev indgået, var der en skurvogn på 20 m² på arealet til opbevaring af materiel samt diverse andre bygninger på i alt 35-40 m², som ifølge ejeren af det forpagtede areal havde stået på marken i op til 40 år. Bygningerne var nu fjernet sammen med diverse affald i form af gammelt hegn m.v.

Ejeren af matr.nr. 212q havde opsat den omhandlede skurvogn som erstatning for de tidligere bygninger til opbevaring af landbrugs- og haveredskaber til vedligeholdelse af ejendommen. Vognen har samme farve og udtryk som sommerhuset. Ejeren havde endvidere oplyst, at han i forbindelse med kommunens anlæggelse af Ørnsøstien var blevet bedt om at flytte brændeskuret (halvtag med plankeværk) et par meter ind på ejendommen, hvilket han gjorde. Endvidere blev en del træer mod jernbanen fjernet, hvorfor der er plantet 6 nye træer.

Fredningsnævnet meddelte den 5. december 2012 afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation til at bibeholde skurvognen, halvtaget og beplantning på ejendommen matr.nr. 212h. Fredningsnævnet vurderede efter besigtigelse, at de omhandlede bygninger og beplantning hæmmede det frie udsyn til Ørnsø, hvorfor der ikke burde meddeles dispensation.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede den 19. december 2013 fredningsnævnets afgørelse. Nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering. Nævnet lagde vægt på, at de foretagne indgreb kunne virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab i strid med de hensyn, der skal varetages med fredningen, og at de af klager anførte forhold ikke ændrede herved. Det indgik i nævnets vurdering, at en dispensation ville kunne få en uønsket præcedensvirkning.

Den foreliggende sag

Det fremgår af sagen, at ansøger nu har erhvervet ejendommen matr.nr. 212h, som er overført til matr.nr. 212q. Der er således tale om et fritidshus med et samlet jordtilliggende på ca. 2ha.

Kommunen har den 19. juni 2014 haft et møde med ansøger med henblik på lovliggørelse af forholdene på ejendommen. Kommunen har på den baggrund overfor fredningsnævnet tilkendegivet, at man på baggrund af de ændrede ejendomsforhold, den ændrede anvendelse af halvtaget samt den ændrede placering af skurvognen vil være indstillet på at lovliggøre forholdene efter nærmere anførte retningslinjer.

Herefter rykkes skurvognen mod øst og vendes, som vist på et medfølgende bilag. Den sænkes endvidere 60 cm og placeres i middelkoten indenfor det indtegnede felt. Vognen vil fremstå i sort farve med sort tagpap.

Halvtaget med tilhørende plankeværk fastholdes og udvides evt. 1 meter mod syd, så den vil kunne anvendes til brænde og som læskur til et kommende fårehold. Også denne bygning vil fremstå med sort farve med sort tagpap.

Ansøger har anført, at der er efter hans overtagelse af ejendommen matr.nr. 212h er opstået behov for et aflukket udhus til diverse redskaber, herunder motorsav og haveredskaber mv. Der er samtidig behov for en læbygning til et mindre fårehold til afgræsning af engen.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at man allerede ved den trufne afgørelse af 5. december 2012 har meddelt afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation til bibeholdelse af halvtaget med tilhørende plankværk, da det hæmmer det frie udsyn til Ørnsø. Denne afgørelse blev stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det kan ifølge fredningsnævnet ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningen og udsigten til Ørnsø, at naboejendommen efterfølgende er inddraget under ejendommen.

Det kan heller ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningen og udsynet til Ørnsø, at skurvognen drejes og reelt kommer til at virke som en hindring af udsigten til ejendommen, hvilket også var formålet med den beplantning, som fredningsnævnet ved den tidligere afgørelse ikke meddelte lovliggørende dispensation til, og som efter det oplyste nu er fjernet.

Fredningsnævnet har herefter meddelt afslag til det ansøgte.

Fredningsnævnet har i relation til de ændrede ejendomsforhold og et evt. fårehold på ejendommen anført, at der i givet fald er mulighed for med fredningsnævnets forudgående tilladelse at opføre en relevant konstruktion et andet sted på ejendommen, f.eks. langs beplantningen mod Ørnsø langs den sydlige del af den tidligere matr.nr. 212h.

Det er i klagen anført, at det ikke er korrekt, som anført af fredningsnævnet, at skurvognen og halvtaget hindrer det frie udsyn til Ørnsø. Terrænet på den del af ejendommen, hvor skurvognen og halvtaget er placeret, har karakter af et højdetræk, som ikke giver udsyn til Ørnsø fra den anlagte offentlige sti. Klager har vedlagt fotos fra den offentlige sti mod Ørnsø.

Klager er uforstående overfor det af fredningsnævnet anførte om, at skurvognen, hvis den vendes og placeres som ansøgt, vil komme til "at virke som en hindring af udsigten til ejendommen". Den ansøgte placering er ikke valgt for at hindre udsigten. Hertil kommer, at det ikke fremgår af fredningskendelsen, at anlæg af en offentlig sti skal ske, så der er mest mulig indsigt til privat ejendom.

Klager har præciseret, at matr.nr. 212h nu er underlagt matr.nr. 212q. Den af fredningsnævnet foreslåede placering af et læskur til et evt. fårehold er en ca. 40 meter bred bevokset søbred med ca. 20 meter høje træer. Området er oversvømmet en stor del af året, og det er derfor ikke muligt at placere et læskur til fårehold på det sted.

Klager har efterfølgende yderligere bemærket, at man har forståelse overfor den restriktive praksis vedr. dispensation fra fredningsafgørelsen. Klager forstår imidlertid ikke, hvorfor der ikke kan meddeles lovliggørende dispensation, da skurvognen og halvetaget hverken påvirker udsynet til Ørnsø eller hindrer udsigten til ejendommen.

Bebyggelsen på klagers ejendom ligger i kote 22½ bag bakken i kote ca. 23½-24. Ørnsø ligger i kote 20. Der er ganske få steder på modsatte side af Ørnsø, hvor man kan skimte klagers ejendom mellem bevoksningen. Klager har medsendt fotos.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en

fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af fredningskendelsen, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, og at der ikke må opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne, mater og lignende, ligesom der ikke må anbringes campingvogne og lignende eller ske teltslagning.

Fredningsnævnet har i afgørelsen henvist til den tidligere truffne afgørelse, hvor fredningsnævnet efter besigtigelse vurderede at den omhandlede skurvogn og halvtag med plankeværk ville hæmme det frie udsyn til Ørnsø, og på den baggrund meddelte afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation. Fredningsnævnet har ikke fundet, at det nu ansøgte kan føre til en anden vurdering.

Fredningsnævnet har på den baggrund meddelt afslag på det ansøgte.

Ved vurderingen af, om der bør meddeles lovliggørende dispensation til bibeholdelse af skurvogne/udhuset samt halvtaget med plankeværk, skal der tages udgangspunkt i en bedømmelse af, om der ved en fredningsmæssig behandling forud for opstilling af den ansøgte skurvogn og halvtag ville være meddelt dispensation.

Der er tale om en tilstandsfredning, som har til formål at bevare området i dets nuværende tilstand. Det fremgår ikke af fredningen, at den herudover skal sikre udsigten til Ørnsø.

Der findes herefter ikke at kunne lægges afgørende vægt på, om den omhandlede skurvogn og halvtag måtte hindre udsynet til Ørnsø, hvilket efter det oplyste i øvrigt ikke ses at være tilfældet.

Det er fortsat Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at de foretagne indgreb uanset den ændrede placering af skurvognen og den ændrede anvendelse/udvidelse af halvtaget vil virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab, og dermed udgøre en så væsentlig tilsidesættelse af de fredningsmæssige interesser, at der ikke bør meddeles dispensation. Det forhold, at ansøger har erhvervet naboejendommen, og nu har et samlet jordtilliggende på ca. 2 ha, kan ikke føre til et andet resultat. Det er endvidere indgået i nævnets vurdering, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning i relation til fremtidige lignende sager.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 15. juli 2013.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, FN 2014/83, marh@domstol.dk; midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk
- Bente og Per Statager Andersen, mail@statager.dk; per@statager.dk; bente@statager.dk
- Silkeborg Kommune, Sags. nr.: 12/22237, teknisk@silkeborg.dk; kommunen@silkeborg.dk; gbh@silkeborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 18. marts 2016

FN-MJØ 2015.139: Udhus og fårely – lovliggørelse

1. Fredningsnævnets tidligere afgørelser

I fredningsnævnet afgørelse af 15. juli 2014 blev anført følgende:

”Fredningsnævnet traf den 5. december 2012 afgørelse i relation til ejendommene matr. nr. 212h og 212q Silkeborg Markjorder beliggende Herningvej 27c, 8600 Silkeborg. I afgørelsen blev anført følgende begrundelse og konklusion:

”Fredningen af arealer ved Ørnsø er en fredning, hvorefter området skal bevares i dets nuværende tilstand. Ændringer i terrænet, herunder opfyldning, planering eller afgravning er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ og pyntegrøntkulturer er ikke tilladt. Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse eller anbringes plankeværker, mure, tårne og lignende eller master. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker en ændring af bygningens ydre fremtræden. Der må ikke anbringes campingvogne og lignende.

Placering af en skurvogn, opførelse af halvtage med tilhørende plankeværk, plantning af grantræer og udvidelse af terrassen forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Efter besigtigelsen og de øvrige oplysninger i sagen lægger fredningsnævnet til grund, at skurvognen, de seks grantræer og det ene halvtage med tilhørende plankeværk i hvert fald delvist er placeret på matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder, der ikke ejes af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen, men derimod af Verner Pedersen. Det må imidlertid lægges til grund, at Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen har forpagtet ejendommen af Verner Pedersen og har opsat skurvognen og halvtaget med tilhørende plankeværk samt plantet grantræerne på ejendommen. På den baggrund finder fredningsnævnet at kunne behandle også denne del af sagen.

På baggrund af besigtigelsen og oplysningerne om baggrunden for placeringen af halvtaget med tilhørende plankeværk på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom meddeles der dispensation og sker således lovliggørelse af halvtaget med tilhørende plankeværk på ejendommen Herningvej 27c.

Efter besigtigelsen og sagens oplysninger og da der på ejendommen i forvejen var en terrasse, hvis udvidelse ud i terrænet ikke skønnes at medføre en anden oplevelse af det fredede område set fra Ørnsø, meddeles der endvidere dispensation og sker således lovliggørelse af terrassens udvidelse.

I relation til skurvognen bemærker fredningsnævnet, at ejendommen matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder er ubebygget og bruges af Per Statager Andersen og Bente Marie Andersen til dyrkning af hø og/eller fårehold. Det kan derfor ikke tillægges betydning, at der tidligere har været bebyggelse på ejendommen.

Om halvtaget med tilhørende plankeværk bemærker fredningsnævnet, at der i forvejen er et sådant på Per Statager Andersen og Bente Marie Andersens ejendom.

I relation til grantræerne bemærker fredningsnævnet, at et ønske om at beskytte indkig på ejendommen ikke kan begrunde plantning af grantræerne på naboejendommen.

På denne baggrund og da både skurvognen, grantræerne og halvtaget med plankeværk hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, meddeles der således ikke dispensation og sker ikke lovliggørelse af halvtage med tilhørende plankeværk på matr.nr. 212h, seks grantræer og skurvogn.”

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede den 19. december 2013 fredningsnævnets afgørelse med følgende begrundelse:

”Indledningsvist bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet kun kan tage stilling til den konkrete ansøgning om lovliggørelse af de eksisterende forhold. Nævnet kan således ikke i denne sag tage stilling til en alternativ opstilling af skurvogn og brændeskur på matr.nr. 212q. En eventuel ansøgning herom skal indsendes til fredningsnævnet. Det bemærkes herved, at fredningsnævnet ikke har afvist andre placeringer, herunder den i klagen anførte placering på matr.nr. 212q.

...

Fredningsnævnet har efter besigtigelse vurderet, at skurvognen, halvtaget og beplantningen hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og at der dermed ikke kan meddeles dispensation fra fredningens bestemmelser.

Nævnet lægger vægt på, at de foretagne indgreb kan virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab i strid med de hensyn fredningen skal varetage, og de af klager anførte forhold ændrer ikke herved. Det er indgået i vurderingen, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet hermed Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. december 2012 om afslag til lovliggørelse af skurvogn, halvtag og beplantning.”

Fredningsnævnet har den 24. juni 2014 modtaget følgende udtalelse fra Silkeborg Kommune:

Silkeborg kommune har den 19. juni 2014 deltaget i et dialogmøde med ejerne af matr. nr. 212q Silkeborg Markjorde med adressen Herningvej 27c, 8600 Silkeborg med henblik på en lovliggørelse af forholdene på ejendommen.

Se vedhæftede notat.

På baggrund af de ændrede ejendomsforhold, den ændrede anvendelse af overdækning og ny placering af udhus samt fjernelse af træer, er Silkeborg Kommune indstillet på, at lovliggøre forholdene efter nedenfor beskrevne betingelser.

Forhold på ejendommen

Ejendommen er registeret som fritidshus. Det ligger i landzone mellem jernbanen og Ørnsø umiddelbart udenfor Lysbro.

Det bemærkes, at ejendommen er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §16 (søbeskyttelseslinjen) samt Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Matrikel 212q Silkeborg Markjorde omfatter nu også matr. nr. 212h Silkeborg Markjorde, hvorfor alle bygning står på samme matrikel som sommerhuset (matr. nr. 212q Silkeborg markjorde).

Udhus

Udhus rykkes mod øst, så det flugter med overdækning se skitse, hvor den nye placering er indtegnet med lyseblå. Udhuset sænkes 60 cm og placeres i middelkoten indenfor det indtegnede felt. Bygningen vil fremstå i sort farve med sort tagpap.

Overdækning

Overdækning fastholdes, og den kan om det ønskes udvides 1 meter mod syd. Overdækningen ønskes fremover anvendt til brænde og som læskur til ejers kommende fårehold.

Bygningen får herved en fremtidig størrelse på 2,90 x 5½ meter og en højde på 2,30. Bygningen vil fremstå i sort farve med sort tagpap”

I det omtalte er det bl.a. anført, at ejendommen efter arealoverførslen har et areal på ca. 2 ha. Udhuset og overdækningen mod vest ønskes lovliggjort. Der er brug for et aflukket udhus til diverse redskaber herunder motorsav og haveredskaber mv. Der er samtidig opstået et behov for en læbygning til et mindre fårehold til afgræsning af eng efter overtagelse af naboejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har ved afgørelsen af 5. december 2012 besluttet ikke at lovliggøre halvtaget med tilhørende plankeværk, da det hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og afgørelsen er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det kan ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningen og udsynet til Ørnsø, at naboejendommen efterfølgende er inddraget under ejendommen, og der skal derfor ske lovliggørelse i overensstemmelse med fredningsnævnets afgørelse af 5. december 2012.

Fredningsnævnet har ligeledes ved afgørelsen af 5. december 2012 besluttet ikke at lovliggøre skurvognen, da den hæmmer det frie udsyn til Ørnsø, og afgørelsen er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det kan ikke føre til en anden vurdering i relation til fredningsbestemmelserne og udsynet til Ørnsø, at skurvognen drejes og derved reelt kommer til at virke som en hindring af indsigten til ejendommen, hvilket også var formålet med den beplantning, som fredningsnævnet ved afgørelsen af 5. december 2012 ikke meddelte lovliggørende dispensation til, og som efter oplysningerne fra Silkeborg Kommune er fjernet.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation til den ændrede placering af skurvognen, og den skal derfor fjernes.

Fredningsnævnet bemærker i relation til de ændrede ejendomsforhold og et eventuelt fårehold på ejendommen, at der i givet fald er mulighed for med fredningsnævnets forudgående tilladelse at opføre en relevant konstruktion andetsteds, f.eks. langs den beplantning mod Ørnsø, der er langs den sydlige del af den tidligere matr.nr. 212h Silkeborg Markjorder.”

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede den 22. januar 2015 fredningsnævnets afgørelse med følgende begrundelse:

”Ved vurderingen af, om der bør meddeles lovliggørende dispensation til bibeholdelse af skurvogne/udhuset samt halvtaget med plankeværk, skal der tages udgangspunkt i en bedømmelse af, om der ved en fredningsmæssig behandling forud for opstilling af den ansøgte skurvogn og halvtag ville være meddelt dispensation.

Der er tale om en tilstandsfredning, som har til formål at bevare området i dets nuværende tilstand. Det fremgår ikke af fredningen, at den herudover skal sikre udsigten til Ørnsø.

Der findes herefter ikke at kunne lægges afgørende vægt på, om den omhandlede skurvogn og halvtag måtte hindre udsynet til Ørnsø, hvilket efter det oplyste i øvrigt ikke ses at være tilfældet.

Det er fortsat Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at de foretagne indgreb uanset den ændrede placering af skurvognen og den ændrede anvendelse/udvidelse af halvtaget vil virke forstyrrende for oplevelsen af det fredede landskab, og dermed udgøre en så væsentlig tilsidesættelse af de fredningsmæssige interesser, at der ikke bør meddeles dispensation. Det forhold, at ansøger har erhvervet naboejendommen, og nu har et samlet jordtilliggende på ca. 2 ha, kan ikke føre til et andet resultat. Det er endvidere indgået i nævnets vurdering, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedensvirkning i relation til fremtidige lignende sager.”

2. Den nuværende ansøgning

Fredningsnævnet har den 8. december 2016 fra Silkeborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af udhus og placering af fårely på ejendommen.

Silkeborg Kommune har oplyst, at der søges om lovliggørelse af eksisterende udhus på en ny placering samt etablering af et fårehus. Udhuset flyttes således, at det er beliggende 5 meter fra det eksisterende fritidshus og 2 meter fra naboskel. Fårelyet påtænkes placeret 103 meter fra fritidshusets sydvestlige hjørne syd for højderyggen i forbindelse med eksisterende højtbeliggende bevoksning, men flytbart. Det vil have målene 1,35 meter højt, 1,20 meter bredt og 2,8 meter langt.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 12. februar 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ejendommens ejer Bente Statager, Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen, Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt og Friluftsrådet ved Knud Vogelius og Steffen Spangsberg. Det kunne konstateres, at der ikke var sket lovliggørelse i relation til fredningsnævnets og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser i relation til halvtag med tilhørende plankeværk og skurvognen. Bente Statager redegjorde for en ændret placering af skurvognen og foreviste placeringen af fårelyet, der var opsat.

Fredningsnævnets afgørelse

Som anført betyder fredningen af arealer ved Ørnsø, at forholdene kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet har ingen bemærkninger til placeringen af fårelyet, der er i overensstemmelse med fredningsnævnets tidligere anvisninger om en mulig placering, og der meddeles derfor dispensation til fårelyet. Fårehold til afgræsning er ikke sædvanligt ved fritidshuse, men hvis en sådan ønskes også af Silkeborg Kommune, vil fredningsnævnet også være positivt indstillet i relation til at meddele dispensation til en mindre indretning til opbevaring af de nødvendige effekter ved siden af fårelyet.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at meddele dispensation til en anden placering af den skurvogn, der omtales som et udhus. Den er fremmedartet ved et fritidshus og kan heller ikke tillades placeret på den anden side af ejendommen. Hertil kommer, at der med henvisning til fritidshusets størrelse, synlige kælder og tilbyggede carport ikke er grundlag for yderligere bebyggelse på ejendommen.

Fredningsnævnet henstiller til Silkeborg Kommune, at der tages skridt til lovliggørelse af forholdene omkring skurvognen og halvtaget med tilhørende plankeværk, idet der uanset en eventuel klage over denne afgørelse foreligger endelige afgørelser om forholdene.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Søren Goldmann,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Silkeborg Kommune, EJD-2014-01546,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
9. Dansk Botanisk Forening,
10. Friluftsrådet, Silkeborg,
11. Region Midtjylland,
12. Kulturstyrelsen,
13. Bente og Per Statager.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 3. november 2016

FN-MJØ-99-2016. Terrænregulering

Fredningsnævnet har den 11. august 2016 fra Silkeborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at foretage påfyldning af jord på matr.nr. 212q Silkeborg Markjorder, Herningvej 27C, 8600 Silkeborg. Ansøgningen er indgivet af ejendommens ejere Bente og Per Statager Andersen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet ikke at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø, der har til formål blandt andet at bevare arealerne i en tilstand, der muliggør opretholdelse af det naturlige planteliv og fugle- og insektliv i området samt at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at rekreative værdier kan udnyttes bedre. Der må ikke foretages terrænændringer, herunder opfyldning, planering eller afgravning.

Silkeborg Kommune har anført, at ansøgningen er begrundet i et ønske om at sikre deres haveanlæg ved forhøjet vandstand i Ørnsø, da en større del af haveanlægget oversvømmes som følge af forhøjet vandstand i Ørnsø. Oversvømmelser forekommer hyppigere og mere længerevarende end tidligere.

Området, hvor der er ansøgt om terrænændring, er angivet med rødt på følgende billede medtaget i kommunens udtalelse.

Silkeborg Kommune vil ved en dispensation stille vilkår om, at den samlede terrænregulering ikke må overstige 50 cm, hvoraf minimum de øverste 10 cm skal udgøres af muldjord, at det skal sikres enten ved såning eller naturlig spredning, at der etableres en vegetation af græs/urter på det terrænregulerede areal, idet planterødderne vil bidrage til at holde på jorden, at terrænreguleringen skal af-

sluttes svagt hældende (ca. 1:5) mod søen og mod nabomatriklerne, så der bliver en jævn overgang til disse arealer, at der ikke må ske tilførsel af jord og andet materiale til søen eller bræmmen af rør og siv i søbredden, og at rørbræmmen ikke må beskadiges.

Silkeborg Kommune har oplyst, at arealet er beliggende 200 meter nord for EF-habitatområde nr. 181 Silkeborg Skovene. Der vurderes ikke at være risiko for påvirkning af naturbeskyttelsesområdet. Arealet er sandsynligvis hjemsted for bilag IV-arten odder, der færdes i hele Gudenåsystemet og også kan findes i Ørnsø. På grund af den menneskelige aktivitet i området vil den næppe vælge at raste i området. Den færdes i rørskovens langs søen. Det vurderes ikke, at projektet vil påvirke odderen eller andre bilag IV-arter.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 24. oktober 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Per Statager Andersen og Silkeborg Kommune ved Malene Ultang. Per Statager Andersen redegjorde for baggrunden for ansøgningen, herunder at den nederste del af haven mod søen reelt er ubrugelig, da den er oversvømmet. De kan heller ikke bruge bade/bådebroen. Han udleverede i den forbindelse fotografier, der viste en markant stigende vandstand siden 2006. Han henviste i øvrigt til, at der i forbindelse med etableringen af stien rundt om Ørnsø er udført terrænændringer på 80 cm i fredningen, og at der i det nærtliggende sommerhusområde uden for fredningen er tilladt påfyldning mod søen på ½ meter. Malene Ultang oplyste, at en dispensation til den ansøgte påfyldning vil være i overensstemmelse med kommunens administration af sø- og åbeskyttelseslinjen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Ørnsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er i fredningen forbud mod terrænændringer, og det er derfor udgangspunktet, at der ikke kan dispenseres til den ønskede påfyldning.

Selv om fredningsnævnet har forståelse for ønsket om påfyldning af jord til imødegåelse af den forhøjede vandstand i Ørnsø, finder fredningsnævnet hverken efter en konkret eller en generel vurdering grundlag for at meddele dispensation. Ejendommen er i Ørnsøfredningen beliggende lige ned til Ørnsø, og påfyldningen vil derfor have en uheldig påvirkning af oplevelsen af fredningen. Hertil kommer, at en dispensation vil åbne op for en utilsigtet præcedensvirkning i relation til andre ejendomme i Gudenåsystemet og ved andre åer og søer i Silkeborg og tilstødende kommuner, der på samme vis som ansøgeren er ramt af den generelt forhøjede vandstand. Det er fredningsnævnets opfattelse, at et sådant problem hverken konkret eller generelt skal løses ved dispensationer til terrænændringer, hvorom der er forbud i en fredning.

Det kan ved fredningsnævnets vurdering ikke tillægges betydning, at Silkeborg Kommunes administration af sø- og åbeskyttelseslinjer tillader sådanne terrænændringer.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via [Borger.dk](http://borger.dk) eller [Virk.dk](http://virk.dk), jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Michelsen,
2. Søren Goldmann,
3. Bente og Per Statager Andersen,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning,
5. Silkeborg Kommune, EJD-2016-03547,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Silkeborg,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandouest@fredningsnaevn.dk)

Den 5. november 2020

FN-MJØ-078-2020. Terrænændring i form af et dige

Fredningsnævnet modtog den 29. juni 2020 Silkeborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere et dige på matr.nr. 148a Silkeborg Markjorder, Farmen 5, 8600 Silkeborg. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Anders Bjerregaard.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø, der har til formål blandt andet at bevare arealerne i en tilstand, der muliggør opretholdelse af det naturlige planteliv og fugle- og insektliv i området samt at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at rekreative værdier kan udnyttes bedre. Der må ikke foretages terrænændringer, herunder opfyldning, planering eller afgravning.

Fredningsnævnet traf den 3. november 2016 afgørelse om ikke at meddele dispensation til at udføre en terrænændring ved påfyldning af jord på op til 50 cm på en anden ejendom i samme fredning, matr.nr. 212q Silkeborg Markjorder. Ansøgningen var begrundet i et ønske om at sikre haveanlægget ved forhøjet vandstand i Ørnsø, da en større del af haveanlægget blev oversvømmet som følge af forhøjet vandstand i Ørnsø. Det var anført, at oversvømmelser forekom hyppigere og mere længerevarende end tidligere. Fredningsnævnet begrundede afgørelsen med, at det var forbud mod terrænændringer, og det derfor var udgangspunktet, at der ikke kunne dispenseres til den ønskede påfyldning. Selv om fredningsnævnet havde forståelse for ønsket om påfyldning af jord til imødegåelse af den forhøjede vandstand i Ørnsø, fandt fredningsnævnet hverken efter en konkret eller en generel vurdering grundlag for at meddele dispensation. Ejendommen er i Ørnsøfredningen beliggende lige ned til Ørnsø, og påfyldningen ville derfor have en uheldig påvirkning af oplevelsen af fredningen. Hertil kom, at en dispensation ville åbne op for en utilsigtet præcedensvirkning i relation til andre ejendomme i Gudenåsystemet og ved andre åer og søer i Silkeborg og tilstødende kommuner, der på samme vis som ansøgeren var ramt af den generelt forhøjede vandstand. Det var fredningsnævnets opfattelse, at et sådant problem hverken konkret eller generelt skulle løses ved dispensationer til terrænændringer, hvorom der er forbud i en fredning. Det kunne ved fredningsnævnets vurdering ikke tillægges betydning, at Silkeborg Kommunes administration af sø- og åbeskyttelseslinjer tillod sådanne terrænændringer (FN-MJØ-99-2016).

Silkeborg Kommune har oplyst, at der er tale om et dige på 80 meter med en bredde ved foden på 2½ meter og en varierende højde på op til 110 cm. En del af diget er indenfor fredningen. Ejendommen er på ca. 4 ha. Som følge af oversvømmelser i efteråret/vinteren 2019/20 ønsker ejeren at etablere et dige for at tilbageholde/forsinke vand fra Ørnsø ved forhøjet vandstand.

Oversvømmelsens omfang fremgår bl.a. af dette foto, hvor der er placeret sandsække for at holde oversvømmelsen væk fra bebyggelsen:

Silkeborg Kommune har oplyst, at arealet er beliggende umiddelbart op til EF-habitatområde nr. 181 Silkeborg Skovene. Projektet vil ikke påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget eller bilag IV-arter.

Silkeborg Kommune har med afsæt i digets placering, udformning og formål ud fra en samlet vurdering anbefalet, at der meddeles dispensation.

Silkeborg Kommune har i øvrigt påpeget uklarheder i relation til fredningens afgrænsning på Miljøportalen. Fredningsnævnet har derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 indhentet teknisk bistand fra Miljøstyrelsen, som herefter har ændret på fredningens afgrænsning på Miljøportalen. Miljøstyrelsen har i øvrigt udtalt, at mindre end 1/2 af diget kommer til at ligge indenfor fredningen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. oktober 2020. I besigtigelsen deltog endvidere Anders Bjerregaard, Silkeborg Kommune ved Ejler Toft Jensen, Danmarks Naturfredningsforening ved Ingolf Gribsholt og Friluftsrådet ved Jørgen Krogh. Den planlagte strækning for diget blev gennemgået. Diget beplantes i givet fald med græstyper, der er gunstige for insekter mv. Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet udtalte sig ikke imod projektet. Fredningsnævnet tilkendegav begrundet, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Ørnsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det

ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det er i fredningen forbud mod terrænændringer, og det er derfor det altovervejende udgangspunkt, at der ikke kan dispenseres til en omfattende terrænændring.

Det kan efter sagens oplysninger lægges til grund, at den ansøgte terrænændring kan være nødvendig for at undgå, at der trænger vand ind i ejendommens bebyggelse. Det kan endvidere lægges til grund, at størstedelen af diget placeres uden for fredningen, og at kommunen er indstillet på at meddele de fornødne tilladelser til diget. Denne del af diget kan derfor etableres uanset fredningsnævnets afgørelse. Den del af diget, der er indenfor fredningen, afslutter diget ind mod en bevoksning og placeres i bunden af havearealet og således ikke ude i den mere sårbare natur mod søen.

Selvom fredningsnævnet principielt finder, at vandstandsproblemer inden for en fredning med forbud mod terrænændringer ikke skal løses ved at meddele dispensation til terrænændringer, men må løses på anden vis, er der således efter sagens helt konkrete forhold grundlag for at meddele dispensation.

Terrænændringen skal som nævnt på besigtigelsen ske efter Silkeborg Kommunens anvisninger, så det sikres, at diget ikke bliver højere end nødvendigt.

Diget skal endvidere fjernes, og arealet skal reetableres, hvis der findes en mere permanent løsning på problemet med forhøjet vandstand.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Arne Lund,
2. Anders Bjerregaard,
3. Miljøstyrelsen,
4. Silkeborg Kommune, EJD-2020-01976,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

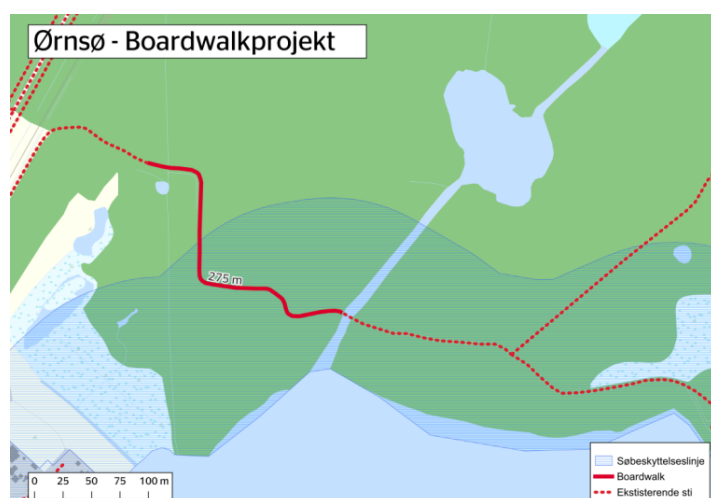
Den 3. marts 2025

FN-MJØ-181-2024. Boardwalk ved Ørnsø

Fredningsnævnet modtog den 28. november 2024 Naturstyrelsen Søhøjlandets ansøgning om dispensation til at etablere en boardwalk ved Ørnsø på styrelsens ejendom matr.nr. 151o Silkeborg Markjorder.

Fredningsnævnet meddeler dispensation.

Den strækning, som dispensationen omhandler, er markeret med en rød streg på følgende oversigtskort:

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om fredning af arealer ved Ørnsø.

Fredningen har til formål at muliggøre opretholdelse af det naturlige planteliv og af fugle- og insektlivet i området, at opretholde området som egnet til forskning og undervisning i geologiske forhold og at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at området skal besvares i dets tilstand på fredningstidspunktet.

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder opfyldning, planering eller afgravning.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder og andre indretninger. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger.

Det fremgår om offentlighedens adgang bl.a., at offentligheden har ret til færdsel til fods af de strækninger, som er vist på fredningskortet med signaturen "sti".

Silkeborg Kommune har ret og pligt til at anlægge stierne uden for statsskoven i en bredde, som udenfor eksisterende færdselsarealer ikke må overstige 2 meter, herunder etablere broer over åer og grøfter samt møller, stenter eller lignende gennem kreaturhegn, og hvor det i øvrigt findes hensigtsmæssigt. Nyanlagte stier må ikke befæstes med asfalt eller lignende.

Statsskovdistriktet har pligt til at opretholde en sti gennem statsskovene, der grænser til søen, men forløbet kan ændres i forhold til det på fredningskortet viste, hvis hensynet til skovenes drift gør det ønskeligt.

Det pålægges endvidere Silkeborg Kommune respektive Statsskovdistriktet til stadighed at vedligeholde stien med tilbehør.

Ansøgningen

Naturstyrelsen har oplyst, at ansøgningen omfatter etablering af en ca. 275 meter lang boardwalk, som skal erstatte størstedelen af den eksisterende sti, som i våde perioder står under vand. Oversvømmelser har i længere tid forhindret brugerne i at færdes på stien, som er en del af den populære oplevelsesrute, Silkeruten. Ydermere bruges stien af pendlere, som også har måtte vælge alternative ruter.

Grundet stiens nuværende tilstand lever området i våde perioder ikke op til formålsparagraffens bestemmelse om at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre. En boardwalk vil permanent muliggøre gående færdsel rundt om Ørnsø og dermed sikre, at området lever op til formålsparagraffen.

Boardwalken udføres i douglastømmer og vil blive monteret på skruefundamenter. Dimensionerne er 275 meter x 2 meter. En bredde på 2 meter vil sikre, at cyklister og gående kan passere hinanden.

Når boardwalken anlægges, fjernes den eksisterende befæstning, og dermed kan vandet passere frit under boardwalken.

Naturstyrelsen har i relation til Natura 2000 og bilag IV-arter udtalt, at projektets formål er at erstatte den eksisterende sti med en boardwalk. Den eksisterende sti er efterhånden hævet et par gange, så den nu udgør en reel dæmning flere steder. Stigende vandstand betyder, at stidæmningen ikke kan hæves mere. Den vil skulle lægge beslag på for stor en del af den beskyttede natur i området. En forhøjet sti ville i endnu højere grad udgøre en unaturlig barriere i en fugtig sumpskov, hvor de naturlige terrænforskelle først findes længere inde mod land væk fra søen og stien. Ved at erstatte stien med en hævet boardwalk kan stidæmningen fjernes og vandets fri passage under boardwalken genetableres.

Etableringen af den nye boardwalk sker ved at køre på den eksisterende sti og så fjerne dæmningen i takt med, at boardwalken opføres. Den fremgangsmåde vil minimere belastningen på de omgivende arealer og naturtyper. Nødvendige af- og pålæsningspladser vil blive forsynet med køreplader, så terrænskader undgås på adgangsvejene. I forhold til de vandtilknyttede arter, odder og stor vandsalamander, vil fjernelsen af den eksisterende stidæmning betyde bedre færdsel på kryds og tværs i området.

Naturstyrelsen vurderer på den anførte baggrund ikke, at projektet vil påvirke hverken naturtyperne i området eller bilag IV-arterne.

Fredningsnævnets besigtigelse

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 18. februar 2025 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Søren Thomsen. Endvidere deltog Naturstyrelsen Søhøjlandet ved Jakob Tranberg Boltau og Silkeborg Kommune ved Gry Bruhn Hansen.

Det blev supplerende oplyst, at stiens endelige kote ikke er fastlagt, men den skal ikke laves så høj, at man nærmest kan falde ud over kanten. Stien vil således også fortsat blive oversvømmet ind imellem.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Ørnsø betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er

udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at foretage en anden vurdering end den vurdering af det ansøgte betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, der er foretaget af Silkeborg Kommune, og som er gengivet ovenfor. Fredningsnævnet finder på den baggrund og efter sagens øvrige oplysninger, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Det er et af fredningens formål at muliggøre gående færdsel rundt om søen, således at områdets rekreative værdier kan udnyttes bedre.

Det fremgår videre af fredningens bestemmelser, at offentligheden har ret til færdsel til fods på stien, at Statsskovdistriktet (nu Naturstyrelsen) har pligt til at opretholde en sti gennem statsskovene, der grænser til søen, og at det pålægges Statsskovdistriktet til stadighed at vedligeholde stien med tilbehør.

Fredningsnævnet lægger til grund, at stien i en større del af året er oversvømmet og ikke kan benyttes i overensstemmelse med fredningens formål og de fastsatte fredningsbestemmelser.

Idet der endvidere i fredningen er en pligt for Statsskovdistriktet til at vedligeholde stien, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte projekt med en boardwalk i stedet for den nuværende hævede grussti.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommeelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Søren Thomsen,
3. Naturstyrelsen Søhøjlandet,
4. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
5. Silkeborg Kommune, sag 24/17869,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Silkeborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Silkeborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.